

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono dany obszar Natura 2000, zawierający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ww. ustawy.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Północnomazurska PLH280045 został sporządzony przez sprawującego nadzór nad obszarem na okres 10 lat, w celu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt chronionych w ramach Dyrektywy Siedliskowej.

Zgodnie z art. 28 ust. 4 cyt. ustawy o ochronie przyrody, w związku z art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235, ze zm.) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie, obwieszczeniem z dnia 10 grudnia 2012 r. znak: WOPN-OON.6320.02.007.2012.IMI, podał do publicznej wiadomości informację, że przystąpił do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Północnomazurska PLH280045. Jednocześnie poinformował o możliwości zgłaszania uwag do materiałów gromadzonych podczas prac nad sporządzaniem projektu planu zadań ochronnych: w formie pisemnej, do protokołu lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym.

W trakcie procesu planistycznego przeprowadzono 5 spotkań informacyjno-dyskusyjnych, które odbyły się z udziałem Zespołu Lokalnej Współpracy (dalej ZLW), biorącego udział w tworzeniu dokumentacji do planu zadań ochronnych.

Pierwsze spotkanie odbyło się 17.09.2013 r. i miało charakter ogólnego zapoznania z problematyką. Omówione na nim zostały podstawy prawne i organizacyjne prac nad projektem planu zadań ochronnych oraz walory przyrodnicze obszaru, w tym przedmioty ochrony. Przekazano uczestnikom materiały przedstawiające wstępną weryfikację przedmiotów ochrony, ocenę stanu ich ochrony, identyfikację głównych zagrożeń i ważniejsze kierunki działań. Dyskusja dotyczyła bardzo szerokiego zakresu zagadnień, w tym strategii ochrony jezior przed zanieczyszczeniami ze źródeł punktowych, rozproszonych i obszarowych, rekultywacji jezior, gospodarki rybackiej i jej powiązań ochroną jezior, gatunków inwazyjnych i poza naturalnym zasięgiem, użytkowania rębego lasów i roli bobrów w środowisku.

W czasie drugiego spotkania, dnia 09.10.2013 r., większość dyskusji poświęcono weryfikacji listy gatunków będących przedmiotami ochrony, omawiając w tym kontekście między innymi stan wiedzy o poszczególnych gatunkach, a także zagrożenia dla ich ochrony.

Trzecie spotkanie, które miało miejsce w dniu 28.10.2013 r., poświęcono przede wszystkim na dyskusję nad propozycjami konkretnych działań ochronnych z zakresu ochrony czynnej, zachowania lub modyfikacji metod gospodarowania i uzupełnienia stanu wiedzy. Rozpoczęto też dyskusję na temat zagospodarowania i planowania przestrzennego w kontekście ochrony obszaru Natura 2000.

Podczas czwartego spotkania w dniu 22.11.2013 r. przekazano członkom ZLW poprawiony projekt zapisów planu dotyczących działań ochronnych i niemal cały czas poświęcono na przedyskutowanie i dalsze korekty poprawionego projektu. Kończącą część spotkania poświęcono na omówienie szczegółowych propozycji dotyczących wskazań do gminnych dokumentów planistycznych. Przekazano też materiały dotyczące proponowanych zmian granic obszaru Natura 2000.

Piąte spotkanie odbyło się 22 stycznia 2014 r. Przedstawiono i przedyskutowano na nim kolejną wersję zapisów dotyczących działań ochronnych oraz szczegółowe ustalenia tekstowe i graficzne dotyczące wskazań do gminnych dokumentów planistycznych.

Plan zadań ochronnych opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. *w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000* (Dz. U. Nr 34, poz. 186, ze zm.) oraz zgodnie z zakresem, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ww. ustawy *o ochronie przyrody*.

Zgodnie z ww. aktami prawnymi dokonano opisu granic obszaru Natura 2000 Ostoja Północnomazurska PLH280045 w formie wektorowej warstwy informacyjnej, w układzie współrzędnych, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. *w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych* (Dz. U. z 2012 r., poz. 1247), tj. układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992.

Plan zadań ochronnych sporządzono dla obszaru całego obszaru Ostoi Północnomazurskiej, ponieważ ustalono, iż nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody.

Przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Ostoja Północnomazurska PLH280045 są następujące siedliska przyrodnicze:

- 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic (*Charactera* spp.),
- 3150 Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*,
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*); podtyp 9170-2 Grąd subkontynentalny (*Tilio-Carpinetum*),
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe; podtyp 91E0-3 Łęgi olszowe i jesionowe (*Fraxino-Alnetum*),
- 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*);

oraz następujące gatunki zwierząt:

- 1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*,
- 5339 Różanka *Rhodeus sericeus amarus*,
- 1149 Koza *Cobitis taenia*,
- 1145 Piskorz *Misgurnus fossilis*,
- 1083 Jelonek rogacz *Lucanus cervus*,
- 1084 Pachnica dębowa *Osmoderma eremita*,
- 1086 Zgniotek cynobrowy *Cucujus cinnaberinus*.

W trakcie opracowania planu zadań ochronnych zgromadzono, zweryfikowano i uzupełniono informacje o obszarze i przedmiotach ochrony. Oceny stanu ochrony przedmiotów ochrony dokonano zgodnie z metodyką stosowaną standardowo dla potrzeb monitoringu siedlisk przyrodniczych i gatunków, realizowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, a tam, gdzie nie było to możliwe z powodu braku szczegółowych danych, oceny stanu ochrony przedmiotów ochrony dokonano metodą ekspercką, oceniając parametry zgodnie z ogólnymi wymaganiami rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186, ze zm.).

Jako właściwy (FV) oceniono stan ochrony 3 gatunków zwierząt (różanka, koza, pachnica dębowa). Jako niezadowolający (U1) oceniono stan ochrony 4 siedlisk (3140 – jeziora ramienicowe, 3150 – jeziora eutroficzne, 9170 – grąd subkontynentalny, 91E0 – łągi wierzbowe, topolowe, jesionowe i olszowe) oraz 1 gatunku (kumak nizinny). Jako zły (U2) oceniono stan ochrony siedliska 91F0 – łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe oraz 3 gatunków (jelonek rogacz, zgniotek cynobrowy, piskorz).

Dokonano identyfikacji istniejących i potencjalnych zagrożeń dla poszczególnych siedlisk i gatunków będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Północnomazurska. Najważniejsze zagrożenia można podzielić na kilka rodzajów, w zależności od charakteru tych zagrożeń oraz dziedziny gospodarki, której zagrożenia te dotyczą. Zdecydowana większość zagrożeń ma charakter antropogeniczny.

Pierwsza grupa zagrożeń związana jest z gospodarką leśną, która poprzez modyfikację struktury gatunkowej, wiekowej i przestrzennej lasów bezpośrednio wpływa na stan siedlisk leśnych (9170, 91E0, 91F0). Ponadto, gospodarka leśna, kształtując siedliska leśne, ma znaczny wpływ na warunki bytowania szeregu gatunków, w tym między innymi chrząszczy saproksylicznych (jelonek rogacz, zgniotek cynobrowy, pachnica dębowa). Główne zagrożenia związane z gospodarką leśną polegają na stosowaniu rębni upraszczających strukturę wiekową i przestrzenną lasów, stosowaniu odnowień zniekształcających skład gatunkowy lasów i na przeciwdziałaniu akumulacji martwego drewna.

Druga grupa zagrożeń związana jest z gospodarką rolną. Intensyfikacja rolnictwa prowadzi, poprzez zwiększanie dawek nawozowych, upraszczanie struktury krajobrazu, zwiększanie powierzchni gruntów ornych kosztem użytków zielonych itd., do zwiększenia tempa migracji pierwiastków biogennych i ogólnie do eutrofizacji środowiska. Tym samym zagraża wielu siedliskom, których właściwy stan, a niekiedy nawet możliwość trwania zależy między innymi od odpowiednio niskiego poziomu pierwiastków biogennych w glebie i wodzie. Do siedlisk takich należą przede wszystkim jeziora (3140, 3150).

Trzecia grupa zagrożeń związana jest ze zmianami stosunków wodnych. Na tego typu zmiany szczególnie wrażliwe są łągi (91E0, 91F0), a także niektóre gatunki będące przedmiotami ochrony (kumak

nizinny). W grupie tej znajdują się zagrożenia antropogeniczne, polegające zwykle na osuszaniu czy zasypywaniu mokradeł, ale niekiedy także na podtapianiu w ramach działań retencyjnych. Istotnym zagrożeniem dla niektórych siedlisk może być też działalność bobrów, polegająca na podnoszeniu poziomu wody.

Czwarta grupa zagrożeń wiąże się z presją inwestycyjną na terenach dotychczas niezabudowanych oraz z rozwojem rekreacji. Ekspansja zabudowy zagraża przede wszystkim jeziorom (siedliska 3140, 3150). Pośrednio urbanizacja może zagrażać także innym siedliskom, w tym leśnym. Penetracja jezior (zwłaszcza strefy brzegowej) przez turystów stanowi zagrożenie dla siedlisk 3150 i 3140.

Piąta grupa zagrożeń wiąże się z różnego rodzaju procesami naturalnymi. Należy do nich sukcesja wtórna zagrażająca, poprzez nadmierne zacienienie starych drzew – chrząszczom saproksylicznym (jelonek rogacz, pachnica dębowa). Innym poważnym zagrożeniem jest ekspansja gatunków obcych, zawleczonych przez człowieka, zagrażająca między innymi grądom (9170) i łęgom (91E0, 91F0).

Szósta grupa zagrożeń wiąże się z gospodarką rybacką na akwenach szczególnie wrażliwych na antropopresję, jak jeziora ramienicowe (3140).

Dla poprawy bądź utrzymania stanu ochrony poszczególnych gatunków zaproponowano działania ochronne o charakterze ochrony czynnej, modyfikacji bądź utrzymania sposobów gospodarowania oraz uzupełniania stanu wiedzy o przedmiotach ochrony. Propozycje te były konsultowane w ramach spotkań Zespołu Lokalnej Współpracy oraz poprzez analizę pisemnych uwag zgłaszanych do projektu. W konsultacjach uczestniczyli między innymi przedstawiciele samorządów gminnych i powiatowych, Lasów Państwowych, użytkowników rybackich, Zarządu Melioracji i Urzędzeń Wodnych oraz organizacji pozarządowych.

Zaproponowane działania zmierzają między innymi do:

- ograniczenia negatywnych wpływów rolnictwa, leśnictwa, rybactwa i rozwoju przestrzennego na ekosystemy wodne i mokradłowe oraz związane z nimi gatunki;
- zwiększenia stopnia naturalności lasów będących przedmiotami ochrony;
- poprawy stanu wiedzy na temat większości przedmiotów ochrony.

Przedmiotowy obszar Natura 2000 objęty jest między innymi następującymi dokumentami planistycznymi z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego:

- Uchwała Nr XII/130/07 Rady Gminy Giżycko z dnia 21 grudnia 2007 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Giżycko;
- Uchwała Nr XV/109/99 Rady Miejskiej w Węgorzewie z dnia 27.09.1999 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Węgorzewo;
- Uchwała Nr XII/60/99 Rady Gminy w Pozezdrzu z dnia 27 sierpnia 1999 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pozezdrze;
- Uchwała Nr XLI/360/10 Rady Miejskiej w Rynie z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ryn;
- Uchwała nr XXX/348/09 Rady Gminy Giżycko z dnia 29 sierpnia 2009 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obrębu Kamionki;
- Uchwała XVII/99/08 Rady Gminy Pozezdrze z dnia 28 stycznia 2008 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Stepy”;
- Uchwała XLI/205/06 Rady Gminy Pozezdrze z dnia 24 kwietnia 2006 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Harsz Kolonia”;
- Uchwała IV/38/02 Rady Gminy Giżycko z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Antonowo, gmina Giżycko;
- Uchwała XII/133/07 Rady Gminy Giżycko z dnia 21 grudnia 2007 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Pierkunowo, gmina Giżycko;
- Uchwała XIX/136/03 Rady Miejskiej w Węgorzewie z dnia 30 grudnia 2003 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Sztynort Duży.

Analiza ww. dokumentów planistycznych wykazała, że uwzględniają one jedynie częściowo zagadnienia dotyczące ochrony obszaru Natura 2000, a realizacja części zapisów może intensyfikować zdefiniowane zagrożenia dla przedmiotów ochrony. W związku z powyższym zaproponowano szereg ustaleń, które powinny zostać w tych dokumentach uwzględnione, w zakresie ograniczania stwierdzonych zagrożeń dla obszaru Natura 2000. Ustalenia te dotyczą przede wszystkim:

- ustalenia granic zwartej zabudowy;

- wyznaczenia odcinków brzegów jezior, w których dopuszczalna jest lokalizacja pomostów i innych urządzeń wodnych;
- zasad lokalizacji zabudowy kolonijnej;
- ochrony trwałych użytków zielonych i barier biogeochemicznych.

W ramach prac nad sporządzeniem planu zadań ochronnych stwierdzono, że przy obecnym kształcie granic obszaru Natura 2000 brak jest wystarczających przesłanek do sporządzenia planu ochrony dla obszaru Natura 2000.

W dniu 9 kwietnia 2014 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie obwieszczeniem znak: WOPN-OON.082.024.2014.WS podał do publicznej wiadomości informację o możliwości składania uwag i wniosków do opracowanego projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Północnomazurska PLH280045 w formie projektu zarządzenia.

W związku z udziałem społeczeństwa zgłoszono następujące uwagi do projektu planu zadań ochronnych:
(numeracja zadań i załączników zgodna z projektem zarządzenia przedstawionym do konsultacji społecznych)

I Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

- 1) *Uwaga dotycząca numeracji zarządzenia: Zgodnie z opinią Biura Prawnego w Ministerstwie Środowiska dotyczącą opiniowania aktów prawa miejscowego: Numerowanie aktów prawa miejscowego, w tym zarządzeń, jest praktyką niemającą oparcia w obowiązujących przepisach prawnych: rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2012 r. w sprawie Zasad techniki prawodawczej (Dz. U. Nr 100, poz. 908) nie przewiduje bowiem numerowania żadnego rodzaju aktu prawnego. Ponieważ rozporządzenie to ma na celu wprowadzenie jednolitej konwencji redagowania wszystkich aktów normatywnych, numerowanie aktów prawa miejscowego konwencją tą łamie. Ponadto, praktyka numerowania aktów normatywnych nie może być uzasadniona funkcją identyfikacyjną, gdyż funkcja ta pełniona jest przez nadanie pozycji w dzienniku urzędowym, w którym akty normatywne zostały opublikowane. W świetle powyższego numerowanie aktów prawa miejscowego nie jest zabiegiem właściwym z punktu widzenia zasad poprawnej legislacji.*

Uwagę uwzględniono. Numeracja została usunięta.

- 2) *Przedmiotami ochrony tego obszaru Natura 2000 nie są gatunki roślin ani gatunki ptaków. Proszę poprawić § 4 i § 7 projektu zarządzenia oraz tytuły załączników nr 3 i 8.*

Uwagę uwzględniono. Zapisy zostały poprawione.

- 3) *Uwaga dotycząca mapy stanowiącej załącznik nr 2 do zarządzenia. Proszę uzupełnić mapę o legendę i podziałkę liniową. Mapa jest nieczytelna – proszę sporządzić ją w większej skali (można wykorzystać mapy ze strony serwisu Natura 2000).*

Uwagę uwzględniono. Mapa obszaru Natura 2000 została zmieniona.

- 4) *Uwaga do rozdziału 1.3. Mapa obszaru Natura 2000 w dokumentacji PZO. Zawarta w nim mapa nie ma wartości informacyjnej. Stanowi szkic konturu granic i w tym kształcie uniemożliwia zlokalizowanie obszaru w przestrzeni.*

Uwagę uwzględniono. Mapę zastąpiono mapą topograficzną z granicami obszaru, jednakową z mapą zawartą w załączniku nr 2 do zarządzenia.

- 5) *Uwaga do załącznika nr 3 do zarządzenia – proszę wyjaśnić brak zagrożeń dla przedmiotów ochrony 1145 Piskorz i 1188 Kumak nizinny.*

Uwagę uwzględniono. Po ponownej analizie danych dokonano następujących zmian: w przypadku kumaka nizinnego zagrożenie potencjalne „J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje, osuszanie – ogólnie” wraz z opisem „niszczenie drobnych zbiorników wodnych” przeniesiono do zagrożeń istniejących. W przypadku piskorza dodano zapis „U: Nieznane zagrożenie lub nacisk” wraz z opisem, że zagrożenia są nieznane ze względu na brak wystarczającej wiedzy o tym przedmiocie ochrony. W związku z tym oraz planowanym działaniem ochronnym polegającym na uzupełnieniu stanu wiedzy czy gatunek ten powinien być przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 w dokumentacji planu zmieniono stan ochrony na XX. Ponadto w działaniach ochronnych zmodyfikowano zakres działania, dodając: „W przypadku weryfikacji pozytywnej dokonanie oceny stanu ochrony gatunku, analizy zagrożeń, zdefiniowanie celów działań ochronnych, określenie działań ochronnych oraz wyznaczenie stanowisk do monitoringu”.

- 6) Uwaga do załącznika nr 3 do zarządzenia, do zagrożeń dla siedlisk 9170, 91E0 i 91F0. Zamiast „I01 Nierodzące gatunki zaborcze” proszę wpisać „I01 Obce gatunki inwazyjne”.

Uwagę uwzględniono. Zapis zmieniono zgodnie ze wskazaniem.

- 7) Uwaga do załączników nr 3-7 oraz uzasadnienia do zarządzenia. Gatunek 1049 Zalotka większa oraz siedliska: 6510 Świeże łąki użytkowane ekstensywnie, 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska oraz 91D0 Bory i lasy bagienne nie są przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000. Proszę usunąć je z zarządzenia.

Uwagę uwzględniono. Wskazany gatunek i siedliska, które nie są przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Północnomazurska, zostały usunięte z zarządzenia.

- 8) Uwaga do załączników nr 3-5 oraz uzasadnienia do zarządzenia. Proszę zmienić kod gatunku różanka z 1134 na 5339, zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie typów siedlisk....

Uwagę uwzględniono. Zmieniono kod różanki na obowiązujący.

- 9) Uwaga do załącznika nr 4 do zarządzenia. Większość celów przewiduje „zachowanie stanu niepogorszonego” – tak sformułowany cel jest niemierzalny – kiedy będzie wiadomo, że został osiągnięty? Proszę o ponowne zweryfikowanie celów działań ochronnych dla wszystkich przedmiotów ochrony obszaru i zdefiniowanie ich, tam gdzie to możliwe, poprzez odwołanie do stanu ochrony. Proszę usunąć kolumnę „Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony”.

Uwagę uwzględniono. Cele działań ochronnych zostały przeformułowane, np. „Utrzymanie obecnego właściwego (FV) stanu ochrony” lub „Poprawa obecnego niezadowolającego (U1) stanu ochrony siedliska do właściwego (FV) stanu ochrony”. Kolumna „Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony” została usunięta.

- 10) Uwaga dotycząca formułowania działań ochronnych. W zakresie i lokalizacji działań zamiast „Ostoja” proszę wpisać „obszar Natura 2000”. Proszę również nie posługiwać się podtypami, a typami siedlisk przyrodniczych (dotyczy także załączników nr 3 i 4).

Uwagę uwzględniono. Wprowadzono zmiany zgodnie ze wskazaniem. Informację o podtypach siedlisk przyrodniczych zamieszczono w uzasadnieniu, w liście przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000.

- 11) Uwaga do załącznika nr 5 do zarządzenia. Proszę wprowadzić podział zadań na związane z ochroną czynną, modyfikacją lub utrzymaniem metod gospodarowania, uzupełnienie stanu wiedzy oraz monitoring działań ochronnych. Jeżeli przyjąć, że działania oznaczone kodem A dotyczą działań z zakresu ochrony czynnej (zgodnie z zapisami w dokumentacji), proszę zweryfikować przynależność do tej kategorii działań, np. „Opracowanie programu tworzenia barier biogeochemicznych w zlewniach jezior” dotyczy uzupełnienia stanu wiedzy poprzez opracowanie programów, zadań. Proszę również uzupełnić działania z zakresu monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru.

Uwagę uwzględniono. Wprowadzono podział zadań na poszczególne grupy, weryfikując przynależność poszczególnych działań. Uzupełniono monitoring stanu ochrony przedmiotów ochrony, który omyłkowo nie został przeniesiony do zarządzenia, pomimo że został zaplanowany (str. 71-72 w dokumentacji PZO).

- 12) Uwaga do sposobu formułowania działań ochronnych, m.in. „Kształtowanie struktury gatunkowej grądów w ramach cięć pielęgnacyjnych”, „Użytkowanie rębne silnie zniekształconych grądów”, „Użytkowanie rębne pozostałych grądów” – proszę nie powtarzać informacji w kolumnie „Zakres prac” oraz „Miejsce realizacji”. Analogicznie w pozostałych działaniach, w których w obu kolumnach następuje odwołanie do załącznika nr 6 lub 7.

Uwagę uwzględniono. Zmieniono zapisy działań, w kolumnie „Zakres działania” usuwając odwołanie do załącznika graficznego, pozostawiając je jedynie w kolumnie „Miejsce realizacji”.

- 13) Uwaga dotycząca działań ochronnych w formie bierniej, np. „Zaniechanie stosowania w odnowieniach drzew...”, „Zaniechanie wprowadzania do podszytu gatunków...”, „Ograniczenie użytkowania wiązów...”, „Odstąpienie, wszędzie tam, gdzie to możliwe na siedliskach grądów i łągów, od stosowania pługów...”, „Pozostawianie do naturalnego rozpadu najdorodniejszych drzew”, „Pozostawianie martwego drewna oraz drzew dziuplastych”, „Zachowanie naturalnych drobnych zbiorników śródleśnych i śródpołnych”, „Zachowanie ciągłości alei przydrożnych”. Proszę o ich zmianę na formę czynną.

Uwagę uwzględniono. Działania ochronne zostały przeformułowane i wprowadzono zapisy, np. „Modyfikacja zasad gospodarki leśnej poprzez:...” lub „Zapobiegnięcie skutkowi w postaci zmniejszenia ilości martwego drewna oraz drzew dziuplastych poprzez...”.

14) Uwaga dotycząca zasięgu działań ochronnych. Część działań w załączniku nr 5 w kolumnie „Miejsce realizacji” odwołuje się do załącznika nr 6. Wskazany tam obszar realizacji wykracza znacząco poza obszar Natura 2000 Ostoja Północnomazurska. Działania wskazane do realizacji w ramach PZO nie mogą wykraczać poza granice obszaru Natura 2000. Proszę zmienić / ograniczyć lokalizację lub usunąć działania. Dotyczy działań:

a) A1 „Rozbudowa kanalizacji w gminie Węgorzewo” – wskazane wsie Radzieje i Trygort leżą poza obszarem Natura 2000;

Uwagę uwzględniono. Działanie zostało usunięte.

b) A2 „Rozbudowa kanalizacji w gminie Giżycko” – wskazane wsie Bogacko, Sterławki Małe i Kamionki leżą poza obszarem Natura 2000;

Uwagę uwzględniono. Działanie zostało usunięte.

c) A3 „Rozbudowa kanalizacji w gminie Kętrzyn” – wskazana wieś Parcz oraz miasto Kętrzyn leżą poza obszarem Natura 2000;

Uwagę uwzględniono. Działanie zostało usunięte.

d) A4 „Opracowanie programu tworzenia barier biogeochemicznych w zlewniach jezior” – Jeżeli zdecydujecie się Państwo na pozostawienie działania proszę przenieść je do części dotyczącej uzupełnienia stanu wiedzy, gdyż nie jest to działanie z zakresu ochrony czynnej. Na jakiej podstawie zostały określone takie, a nie inne wartości progowe warunków? Proszę dookreślić, co oznacza „5 lat” – pierwsze 5 lat, ostatnie 5 lat obowiązywania planu czy może przez 5 lat począwszy od np. 2 roku obowiązywania? Należy także uściślić zakres działania – proszę określić zasady korzystania z programu. Kto będzie finansował realizację programu? Proszę również zweryfikować podmioty odpowiedzialne za realizację – nie można nakładać zobowiązań na bliżej nie zidentyfikowane „zainteresowane podmioty”;

Uwagę uwzględniono. Przeanalizowano proponowany zakres działania. Dotyczy ono tworzenia barier biogeochemicznych w zlewni jezior i znacząco wykracza poza obszar Natura 2000. Realizacja działania w znacznie okrojonym zakresie – do granic obszaru Natura 2000 nie przyniesie spodziewanego efektu ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do jezior. W związku z powyższym działanie usunięte. W konsekwencji usunięto także działanie nr A5 „Realizacja programu tworzenia barier biogeochemicznych w zlewniach jezior”.

e) A5 „Realizacja programu tworzenia barier biogeochemicznych w zlewniach jezior” – Jeżeli zdecydujecie się Państwo na pozostawienie działania proszę zmodyfikować jego lokalizację i termin realizacji. Działanie to jest konsekwencją wyników działania A4 „Opracowanie programu tworzenia barier biogeochemicznych w zlewniach jezior”. Proszę również zweryfikować podmioty odpowiedzialne za realizację;

Uwagę uwzględniono. Z uwagi na usunięcie działania nr A4 „Opracowanie programu tworzenia barier biogeochemicznych w zlewniach jezior”, wskazane działanie również zostało usunięte.

f) A6 „Sformułowanie zadań dotyczących poprawy gospodarowania nawozami zwierzęcymi i kiszonkami w dużych gospodarstwach rolnych” – wskazane miejscowości, zlokalizowane w zlewni jezior obszaru Natura 2000, tj. Antonowo, Pierkunowo, Sulimy, Upałty Małe, Świdry, Sztynort Mały, Pozezdrze i Parcz, położone są poza obszarem Natura 2000. Ponadto zaproponowany zakres działania – przegląd gospodarstw hodowlanych – powiela kompetencje przysługujące RDOŚ z mocy art. 123 ustawy o ochronie przyrody. Proszę usunąć działanie lub przeformułować, ograniczając jednocześnie jego zasięg.

Uwagę uwzględniono. Działanie zostało usunięte.

g) A7 „Poprawa gospodarowania nawozami zwierzęcymi i kiszonkami w dużych gospodarstwach” – Jeżeli zdecydujecie się Państwo na pozostawienie działania proszę zmodyfikować jego lokalizację i termin realizacji. Działanie to jest konsekwencją wyników działania A6 „Sformułowanie zadań dotyczących poprawy gospodarowania nawozami zwierzęcymi i

kiszonkami w dużych gospodarstwach rolnych". Proszę również zweryfikować podmioty odpowiedzialne za realizację;

Uwagę uwzględniono. Działanie zostało usunięte w związku z usunięciem działania „Sformułowanie zadań dotyczących poprawy gospodarowania nawozami zwierzęcymi i kiszonkami w dużych gospodarstwach rolnych”.

h) A8 „Zwiększenie sprawności usuwania fosforu w oczyszczalniach ścieków” – wskazane miejscowości Giżycko, Pozezdrze, Sztynort, Pieczarki i Jeziorowskie leżą poza obszarem Natura 2000;

Uwagę uwzględniono. Działanie zostało usunięte.

i) A9 „Ograniczenie zasilania wewnętrznego fosforem płytkich jezior zasilających jeziora obszaru Natura 2000” – wskazane jeziora Iławki, Sztynorkie i Wojsak leżą poza obszarem Natura 2000; w przypadku pozostawienia działania proszę usunąć z jego zakresu odwołanie do dostępności środków finansowych na jego realizację, a z kolumny „Podmiot odpowiedzialny” proszę usunąć organizacje pozarządowe i uczelnie;

Uwagę uwzględniono. Działanie zostało usunięte.

j) A10 „Ograniczenie zasilania wewnętrznego fosforem jezior Świącajtys i Tajty” – wskazane jeziora Świącajtys i Tajty leżą poza obszarem Natura 2000; ponadto w zakresie działania nie można odwoływać się do dostępności środków finansowych na jego realizację, ani wskazywać organizacji pozarządowych i uczelni jako podmiotów odpowiedzialnych za realizację;

Uwagę uwzględniono. Działanie zostało usunięte.

15) Zgodnie z wytycznymi „Opracowanie planów zadań ochronnych...” w PZO planuje się najpilniejsze działania do wykonania w krótkim okresie czasu, służące ochronie obszaru Natura 2000. W niniejszym planie zaplanowano szereg działań – szkolenia, kampanie edukacyjne – które, choć nastawione są na zagadnienia dotyczące ochrony tego obszaru, mogą czy wręcz powinny być realizowane w szerszym ujęciu, np. dla całego województwa, poza działaniami określonymi w PZO dla tego konkretnego obszaru Natura 2000. Proszę rozważyć czy wymienione poniżej planowane działania należą do niezbędnych dla właściwej ochrony obszaru. Dotyczy działań:

a) A11 „Szkolenia dla rolników w zakresie ograniczania oddziaływań gospodarki rolnej na wody powierzchniowe” – jako miejsce realizacji wskazano całe gminy Giżycko, Węgorzewo, Pozezdrze, Ryn, Kętrzyn i Kruklanki, zatem wykracza ono poza obszar Natura 2000. Jeżeli zdecydujecie się Państwo na pozostawienie działania proszę przenieść je innej części, gdyż nie jest to działanie z zakresu ochrony czynnej. Proszę również zweryfikować podmioty odpowiedzialne za realizację – nie można nakładać zobowiązań na podmioty takie jak ODR, jeżeli zakres działania nie wynika z obowiązujących je przepisów prawa;

Uwagę uwzględniono. Po przeanalizowaniu kwestii pilności i niezbędności działania, zostało ono usunięte.

b) A12 „Kampania edukacyjna na rzecz sanitacji turystyki wodnej i kąpielisk” – w zakresie działania wskazano, że swoim zasięgiem powinno objąć szlak Wielkich Jezior Mazurskich, zatem wykracza ono poza obszar Natura 2000. Jeżeli zdecydujecie się Państwo na pozostawienie działania proszę przenieść je do innej części, gdyż nie jest to działanie z zakresu ochrony czynnej. Należy rozdzielić kampanię edukacyjną od innych zaplanowanych tu czynności, jak np. monitorowanie ruchu na wodach i ocena postępów sanitacji. Proszę wówczas wskazać o ruch jakich jednostek chodzi, o jakie wody oraz jak mierzona będzie skala zagrożeń, a także jakimi wskaźnikami i jakimi metodami mierzone będą postępy sanitacji. Proszę dookreślić, co oznacza „cykliczna” realizacja – w jakich odstępach czasu? Proszę również zweryfikować podmioty odpowiedzialne za realizację, nie może być nim bowiem organizacja pozarządowa;

Uwagę uwzględniono. Po przeanalizowaniu kwestii pilności i niezbędności działania, zostało ono usunięte.

c) A13 „Porozumienie na rzecz regionalnej opłaty żeglarskiej za ścieki” – w kolumnie „Miejsce realizacji” wskazano, że jest nim System Wielkich Jezior Mazurskich, zatem wykracza ono poza obszar Natura 2000. Jeżeli zdecydujecie się Państwo na pozostawienie działania proszę przenieść je do innej części, gdyż nie jest to działanie z zakresu ochrony czynnej. Proszę dookreślić, co oznacza „3 lata” – pierwsze 3 lata, ostatnie 3 lata

obowiązywania planu czy może przez 3 lata począwszy od np. 3 roku obowiązywania? Proszę również zweryfikować podmioty odpowiedzialne za realizację – nie można nakładać zobowiązań na podmioty prywatne, np. „Zainteresowanych zarządców przystani” czy samorzady, jeżeli zakres działania nie wynika z obowiązujących je przepisów prawa.

Uwagę uwzględniono. Po przeanalizowaniu kwestii pilności i niezbędności działania, zostało ono usunięte.

d) A19 „Kampania edukacyjna dotycząca inwazyjnych gatunków roślin i zwierząt” – w kolumnie „Miejsce realizacji” określono zasięg działania jako „gminy obszaru Natura 2000” – sformułowanie nieprecyzyjne (gminy w granicach obszaru czy całe gminy, na terenie których leży część obszaru?), zatem prawdopodobnie wykracza ono poza obszar Natura 2000, podczas gdy realizacja działań zaplanowanych w PZO może dotyczyć tylko terenów położonych w obszarze. Dodatkowo w zakresie wskazano, że „Dla większej efektywności można ją prowadzić w ramach szerszego projektu np. dla województwa lub kilku obszarów Natura 2000”. Takie podejście, biorąc pod uwagę problematykę dotyczącą również innych terenów w województwie, a nawet w kraju, jest daleko słuszniejsze. Jeżeli byłaby taka możliwość, działanie powinno zostać zrealizowane w ramach szerszego projektu, a nie w ramach PZO dla tego konkretnego obszaru Natura 2000. Jeżeli zdecydujecie się Państwo na pozostawienie działania proszę przenieść je do części dotyczącej modyfikacji metod gospodarowania, gdyż nie jest to działanie z zakresu ochrony czynnej. Proszę dookreślić, co oznacza „3 lata” – pierwsze 3 lata, ostatnie 3 lata obowiązywania planu czy może przez 3 lat począwszy od np. 2 roku obowiązywania? Proszę również w kolumnie „podmiot odpowiedzialny za realizację” zamienić „we współpracy” na „na podstawie porozumienia”.

Uwagę uwzględniono. Po przeanalizowaniu kwestii pilności i niezbędności działania, zostało ono usunięte.

16) Uwaga do działania A14 „Inwentaryzacja nielegalnych pomostów i nielegalnej zabudowy” – jako miejsce realizacji wskazano „Jeziora obszaru Natura 2000 i strefa 500 m wokół jezior obszaru Natura 2000” – Proszę przeredagować działanie lub je usunąć. Biorąc pod uwagę przebieg granicy obszaru, miejscami wzdłuż linii brzegowej jezior, odległość 500 m wokół jezior w wielu miejscach znajduje się już poza obszarem Natura 2000; W zakresie działania wskazano, że dotyczy ono inwentaryzacji „nielegalnej zabudowy”, natomiast w dalszej części działania mowa jest o postępowaniach prowadzonych tylko przez starostę, nie wskazano nadzoru budowlanego. Proszę doprecyzować termin realizacji „5 lat” oraz zweryfikować podmioty odpowiedzialne za realizację – nie można nakładać zobowiązań na podmioty takie jak RZGW, jeżeli zakres działania nie wynika z obowiązujących je przepisów prawa. Jednocześnie proszę zastanowić się nad skutkami działania – czy prawnie możliwe będzie zlikwidowanie wszelkiej nielegalnej zabudowy i pomostów lub odmowa uzgodnień urzędów i obiektów poddanych procedurze legalizacyjnej?

Uwagę uwzględniono. Przeanalizowano zakres planowanego działania oraz jego pilność w kontekście ochrony obszaru Natura 2000. Rozważono również możliwości przyszłych działań dla przygotowanej listy nielegalnych pomostów i nielegalnej zabudowy, w kontekście potencjalnych możliwości odmowy uzgodnienia warunków zabudowy dla urzędów i budynków w toku postępowań legalizacyjnych. W konsekwencji powyższego działanie usunięto.

17) Uwaga do działania ochronnego A15 „Ograniczenie dowolności w lokalizacji pomostów”. Zakres działania „Ze względu na to, że nadmierna ingerencja w strefę brzegową jezior stanowi duże zagrożenie...” jest zbyt opisowy. Proszę przeredagować, jednocześnie przekształcając na formę „aktywną”. Ograniczenie pewnych aktywności nie jest ochroną czynną – proszę przenieść działanie do części dotyczącej modyfikacji metod gospodarowania.

Uwagę uwzględniono. Działanie przeniesiono do części dotyczącej modyfikacji metod gospodarowania. Zakres działania został zmodyfikowany na następujący „Zapobiegnięcie skutkowi w postaci nadmiernej ingerencji w strefę brzegową jezior powodującej niszczenie roślinności nadwodnej i podwodnej w miejscu lokalizacji urządzeń wodnych poprzez ograniczenie budowy nowych i rozbudowy istniejących pomostów, pirsów, basenów portowych, kąpielisk i innych urządzeń wodnych do wyznaczonych odcinków brzegów jezior”. W kolumnie „Miejsce realizacji” dodano wskazanie, że dotyczy ono odcinków brzegów jezior w obszarze Natura 2000. Przy podmiotach odpowiedzialnych za realizację działania dodano „– w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa”.

18) Uwaga do działania ochronnego A16 „Zachowanie przezorności w procesach decyzyjnych poprzedzających przedsięwzięcia nad jeziorami”. W zakresie działania wskazano uznawanie planowanych przedsięwzięć „(...) za przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 i nakładanie na wnioskodawców przedsięwzięć obowiązku przedłożenia w RDOŚ stosownej dokumentacji”. Tak sformułowane działanie wkracza w kompetencje ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku... regulującej tryb postępowania w sprawie oceny oddziaływania na obszar Natura 2000. Ponadto jako miejsce realizacji wskazano „Jeziora obszaru Natura 2000 i strefa 500 m wokół jezior obszaru Natura 2000”. Biorąc pod uwagę przebieg granicy obszaru, miejscami wzdłuż linii brzegowej jezior, odległość 500 m wokół jezior w wielu miejscach znajduje się już poza obszarem Natura 2000. Działanie to nie jest działaniem ochrony czynnej. Proszę je usunąć lub przenieść do załącznika ze wskazaniami do dokumentów planistycznych.

Uwagę uwzględniono. Działanie przeniesiono do załącznika ze wskazaniami do dokumentów planistycznych, a dokładniej do wymienionych tam studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Zmodyfikowano zapisy na następujące „Wprowadzić zapisy informujące, że przedsięwzięcia planowane w odległości do 500 m od jezior obszaru Natura 2000, zlokalizowane (...), mogą znacząco negatywnie wpływać na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Północnomazurska, jego integralność oraz spójność sieci Natura 2000, zgodnie ze wskazanym w planie zadań ochronnych katalogiem zagrożeń (określonym w załączniku nr 3 do zarządzenia) dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, związanych m.in. z rozproszonymi zanieczyszczeniami wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem, z powodu ścieków z gospodarstw domowych oraz z innych źródeł, a także związanych z pirsami / przystaniami turystycznymi lub molami. Każdorazowo przed realizacją ww. działań lub inwestycji w obszarze Natura 2000 lub jego sąsiedztwie należy szczegółowo rozważyć ich wpływ na ten obszar Natura 2000.”.

19) Uwaga do działania ochronnego A21 „Usunięcie obcych gatunków drzew z nasadzeń przydrożnych” – proszę doprecyzować miejsce realizacji działania, poprzez dodanie, że dotyczy ono dróg krajowych nr 59 i 63 w granicach obszaru Natura 2000. Proszę również zmienić podmiot odpowiedzialny za realizację – nie można wskazywać form alternatywnych „lub”, na jakiej podstawie działanie ma realizować GDDKiA?

Uwagę uwzględniono. Zmieniono miejsce realizacji działania zgodnie z wnioskiem. Jako podmiot odpowiedzialny za realizację wskazano „GDDKiA na podstawie porozumienia z RDOŚ w Olsztynie”.

20) Uwaga do działań ochronnych A22 „Czynna ochrona wiązków” i A23 „Czynna ochrona jesionu wyniosłego” – W ich zakresie wskazano, że obejmują one identyfikację stanowisk zdrowych wiązków i jesionów w obszarze Natura 2000 i okolicach, określenie ich odporności na zamieranie metodą markerów molekularnych i/lub innymi stosownymi metodami, zbiór nasion i ich dalsze wykorzystanie. Działanie nie może obejmować terenów poza obszarem Natura 2000. W związku z tym powinno zostać rozbite na dwie części: 1) uzupełnienie stanu wiedzy (identyfikacja stanowisk, określenie odporności) i 2) ochrona czynna (zbiór nasion). Jako podmiot odpowiedzialny wskazano „RDOŚ w Olsztynie na podstawie porozumienia z zainteresowanymi nadleśnictwami i placówkami badawczym”. Nie można wskazywać na realizację działania przed „zainteresowane podmioty” oraz jednostki naukowe czy badawcze. Zatem podmiotem odpowiedzialnym mógłby być tylko RDOŚ. Zakładane działania związane są z procesami chorobowymi dotykającymi wymienione gatunki, zachodzącymi w całym kraju, a nawet w Europie. Dotyczą co prawda ochrony tego obszaru, jednakże mogą być realizowane w szerszym ujęciu, np. dla całego województwa czy regionu, poza działaniami określonymi w PZO dla tego konkretnego obszaru Natura 2000. Z uwagi na swój charakter działania te powinny być raczej realizowane przez jednostki naukowe, a nie RDOŚ. Proszę rozważyć czy planowane działania należą do niezbędnych i najpilniejszych dla właściwej ochrony obszaru.

Uwagę uwzględniono. Po przeanalizowaniu kwestii pilności i niezbędności działań, zostały one usunięte. Należy zauważyć, że Leśny Bank Genów Kostrzyca rozpoczął w tym roku realizację projektu dotyczącego ochrony wymienionych gatunków na skalę krajową pn. „Zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk obszarów Natura 2000, poprzez ochronę ex situ jesionu wyniosłego, wiązu górskiego, wiązu pospolitego oraz wiązu szypułkowego na terenie Polski”, dofinansowanego w ramach Mechanizmu Finansowego EOG 2009-2014.

- 21) Uwaga do działania ochronnego A24 „Eliminacja niecierpka drobnokwiatowego z rezerwatów Sztynort i Mokre” – Jego zakres obejmuje „Ustalenie rozmieszczenia i eliminacja...”, w związku z czym powinno zostać rozbite na 2 części: 1) ustalenie rozmieszczenia niecierpka (uzupełnienie stanu wiedzy) i 2) eliminacja... (ochrona czynna). Informacje o lokalizacji działania proszę przenieść z zakresu do kolumny „Miejsce realizacji”.

Wyjaśnienie. W związku z zaakceptowaną uwagą RDLP Białystok wskazane działanie zostało usunięte.

- 22) Uwaga do działania ochronnego A27 „Ochrona leśnych siedlisk przyrodniczych przez podtopieniami” – W kolumnie „Podmiot odpowiedzialny za realizację” zwrot „w porozumieniu” proszę zamienić na „na podstawie porozumienia”.

Uwagę uwzględniono. Zapis zmieniono zgodnie z wnioskiem.

- 23) Uwaga do działania ochronnego A30 „Zachowanie alei przydrożnych jako zastępczych siedlisk chrząszczy saproksylicznych”. Działanie częściowo wykracza poza obszar Natura 2000 – proszę zmienić. Działanie to polega na „zachowaniu ciągłości alei przydrożnych”, zatem nie stanowi ochrony czynnej obszaru – proszę je przenieść do innej części, jednocześnie przekształcając na formę aktywną. Proszę zweryfikować podmioty odpowiedzialne, na jakiej podstawie działanie mają realizować zarządcy dróg?

Uwagę uwzględniono. Działanie przeniesiono do części dotyczącej modyfikacji metod gospodarowania. Zmodyfikowano zakres działania na: „Zapobiegnięcie zanikowi siedlisk chrząszczy saproksylicznych poprzez uwzględnienie w decyzjach zezwalających na wycinkę drzew lub realizację przedsięwzięć zachowania ciągłości alei przydrożnych, w tym w szczególności na odcinkach...”. Zmodyfikowano również miejsce jego realizacji – usunięto odcinek „drogi między Pierkunowem a jeziorem Fryd”, ponieważ położony jest w całości poza obszarem Natura 2000. Dla pozostałych odcinków dodano, że miejsce realizacji działania są „Aleje przydrożne w granicach obszaru Natura 2000”. Jako podmiot odpowiedzialny wskazano „Zarządcy dróg na podstawie porozumienia z RDOŚ w Olsztynie”.

- 24) Uwaga do działania ochronnego A31 „Nasadenia drzew dla zachowania ciągłości siedlisk chrząszczy saproksylicznych”. Struga Sztynorka oraz droga na odcinkach Jerzykowo – Radzieje i Radzieje – Piłwa położone są poza obszarem Natura 2000. Na jakiej podstawie działanie mają realizować zarządcy dróg?

Uwagę uwzględniono. Zmodyfikowano zakres działania i miejsce lokalizacji. Jako podmiot odpowiedzialny wskazano „Zarządcy dróg na podstawie porozumienia z RDOŚ w Olsztynie”.

- 25) Uwaga do działania ochronnego A32 „Poprawa insulacji drzew będących siedliskami chrząszczy saproksylicznych”. Co oznacza zwrot „kłody wwieszone do rezerwatu w ramach modernizacji dróg”? Zakres działania obejmuje sprawdzenie skuteczności zabiegu – część tę należy wyodrębnić jako działanie związane z monitoringiem realizacji działań ochronnych. W związku z tym należy zmienić termin realizacji, tym bardziej, że dla monitoringu wskazano tylko 10. rok obowiązywania planu, tymczasem w zakresie działania jest mowa również o wykonaniu inwentaryzacji przed wycinką. Proszę określić metodykę inwentaryzacji.

Uwagę uwzględniono. Działanie podzielono na dwie części. Przez „kłody wwieszone do rezerwatu w ramach modernizacji dróg” rozumie się kłody zasiedlone przez pachnicy dębową, wwieszone do rezerwatu w ramach przesiedlenia gatunku w związku ze zniszczeniem siedlisk w wyniku modernizacji dróg wojewódzkich. Zapis ten wprowadzono do zakresu działania.

W nowym działaniu nr 47 podano, że metodyka inwentaryzacji powinna być zgodna z metodyką GIOŚ stosowaną na potrzeby monitoringu. Inwentaryzacja nastąpi w dwóch etapach: 1) przed wycinką (czyli realizacją działania nr 45 w okresie pierwszych 5 lat obowiązywania planu) – zebranie danych wyjściowych i 2) po wykonaniu cięć odsłaniających, pod koniec okresu objętego planem, tj. w 9.-10. roku.

- 26) Uwaga do działania ochronnego A33 „Tworzenie grup drzew będących siedliskami chrząszczy saproksylicznych”. Działanie obejmuje wytypowanie w promieniu 100 m od drzew zasiedlonych po około 10 drzew do bezwzględного pozostawienia. Ma ono zatem charakter uzupełnienia stanu wiedzy, dopiero po jego realizacji możliwe będzie realizowanie działania ochronnego polegającego na ochronie biernej. Podmiotem odpowiedzialnym za tego typu działania jest RDOŚ.

Uwagę uwzględniono. Działanie przeniesiono do uzupełnienia stanu wiedzy. Jako podmiot odpowiedzialny wskazano RDOŚ w Olsztynie.

27) Uwaga do działań ochronnych dotyczących zasad gospodarki rybackiej, np. Bo1 „Zasady połowów narzędziami ciągnionymi w jeziorach ramienicowych”, Bo2 „Ograniczenie stosowania zanęt”, Bf1 „Połowy regulacyjne drobnych ryb karpiowatych”. Proszę przedstawić działania w formie czynnej, jako „Zapobiegnięcie skutkowi w postaci...” lub „Modyfikacja zasad gospodarki rybackiej poprzez...”. Jednocześnie proszę zweryfikować podmioty odpowiedzialne za realizację.

Uwagę uwzględniono. Działania ochronne zostały przeformułowane zgodnie z wnioskiem. Jako podmiot odpowiedzialny za realizację działań wskazano „Uprawniony do rybactwa”.

28) Uwaga do działania ochronnego Bo3 „Zachowanie istniejących barier biogeochemicznych na terenach rolniczych”. Zakres i miejsce lokalizacji działania „w Ostoi i jej sąsiedztwie, w granicach wyznaczonych w załączniku nr 6” wskazują na możliwość realizacji działania poza granicami obszaru Natura 2000, co nie może mieć miejsca. Proszę ograniczyć zasięg lub usunąć działanie. Jednocześnie proszę zweryfikować podmioty odpowiedzialne za realizację – nie można zawężyć do osób / podmiotów „korzystających z dopłat”. Czy jest to działanie obligatoryjne czy fakultatywne?

Uwagę uwzględniono. Działanie ograniczono do obszaru Natura 2000. Zweryfikowano zakres działania wskazując: „Działanie obligatoryjne: 1) Zachowanie siedlisk 3140 i 3150, stanowiących przedmioty ochrony, poprzez ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych (w rozumieniu przepisów o płatnościach w ramach systemu wsparcia bezpośredniego) położonych w ich zlewniach; 2) Zachowanie zadrzewień, zakrzewień i mokradeł. Działanie nie dotyczy przypadków rozbudowy istniejącej zabudowy gospodarstwa rolnego”. Jako podmiot odpowiedzialny za realizację wskazano: „Właściciel, dzierżawca, posiadacz lub zarządca terenu”.

29) Uwaga do działania ochronnego Bo4 „Powstrzymanie się od składowania obornika nad wodami”. Zakres i miejsce lokalizacji działania „w granicach wyznaczonych w załączniku nr 6” wskazują na możliwość realizacji działania poza granicami obszaru Natura 2000, co nie może mieć miejsca. Proszę ograniczyć zasięg lub usunąć działanie. Jednocześnie proszę zweryfikować podmioty odpowiedzialne za realizację – nie można zawężyć do osób / podmiotów „korzystających z dopłat”. Proponuję zastosować formułkę „Zapobiegnięcie skutkowi polegającemu na poprzez składowanie w odległości nie mniejszej niż 100 m od wód powierzchniowych. Działanie nie dotyczy ...”.

Uwagę uwzględniono. Działanie ograniczono do obszaru Natura 2000. Zweryfikowano podmioty odpowiedzialne za jego realizację wskazując: „Właściciel, dzierżawca, posiadacz lub zarządca terenu”. Zakres działania określono zgodnie z propozycją: „Zapobiegnięcie skutkowi polegającemu na splywie powierzchniowym biogenów z obornika składowanego na ziemi poprzez składowanie go w odległości nie mniejszej niż 100 m od wód powierzchniowych. Działanie nie dotyczy gospodarstw....”.

30) Uwaga do działania ochronnego Bo5 „Utrzymanie ciągłości drzewostanów nad jeziorami i ochrona zalesionych brzegów przed erozją”. Proszę zmienić zakres działania wskazując, że dotyczy ono modyfikacji zasad gospodarki leśnej. Jako miejsce realizacji wskazano „Wszystkie lasy w strefie do 30 m od linii brzegu jezior stanowiących przedmiot ochrony”. Proszę dopisać, że dotyczy tylko obszaru Natura 2000 oraz doprecyzować o jakie przedmioty ochrony chodzi.

Uwagę uwzględniono. W związku z uwzględnieniem uwagi RDLP Białystok zmieniono zakres działania wskazując: „Modyfikacja zasad gospodarki leśnej poprzez nie wykonywanie rębni zupełnych w strefie 30 m od brzegów jezior”. Zmodyfikowano miejsce lokalizacji działania na: „Wszystkie lasy w obszarze Natura 2000 w strefie do 30 m od linii brzegu jezior stanowiących siedliska 3140 i 3150”.

31) Uwaga do działania ochronnego Bo7 „Aktywna redukcja gatunków drzew i krzewów poza ich naturalnym zasięgiem”. Co oznacza zapis „Działanie nie dotyczy kontroli buka w rezerwach Sztynort i Mokre i kontroli dębu czerwonego w rezerwacie Wyspy na Jeziorze Mamry i Kisajno”? Czy oznacza to po prostu, że działanie nie dotyczy obszarów wymienionych rezerwatów?

Uwagę uwzględniono. Wskazany zapis usunięto z zakresu działania. Zmodyfikowano miejsce lokalizacji działania następująco: „Lasy obszaru Natura 2000 poza rezerwatami przyrody – zgodnie z załącznikiem nr 7 do zarządzenia”.

- 32) Uwaga do działania ochronnego Bo13 „Korekta wieku rębności”. Proszę zmienić zakres działania wskazując, że dotyczy ono modyfikacji zasad gospodarki leśnej. Za sporządzenie planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa odpowiada dyrektor regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych.

Uwagę uwzględniono. Zakres działania, uwzględniając częściowo uwagę RDLP Białystok, zmieniono na: „Modyfikacja zasad gospodarki leśnej – podczas planowania wykazu drzewostanów do cięć rębnych zaleca, aby dobrze zachowane drzewostany na wskazanych siedliskach osiągały wiek przeszłorębny”. Zmieniono podmiot odpowiedzialny za realizację działania na Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Białymstoku.

- 33) Uwaga do działań ochronnych Bo15 „Zapewnienie właściwego składu odnowień grądów”, Bo21 „Zapewnienie właściwego składu odnowień łęgów jesionowo-olszowych” i Bo24 „Zapewnienie właściwego składu odnowień łęgów jesionowo-wiązowych”. Proszę zmienić zakres działań wskazując na ich formę „aktywną”.

Uwagę uwzględniono. Zakresy działań zmieniono zgodnie z wnioskiem oraz uwzględniając uwagi RDLP Białystok odpowiednio na: „Modyfikacja zasad gospodarki leśnej poprzez odnawianie upraw gatunkami charakterystycznymi dla grądów:...”, „Na powierzchniach odnowionych, do czasu opracowania skutecznych metod walki z zamieraniem jesionów dopuszcza się zastępowanie jesionu:...” oraz „Na powierzchniach odnowionych, do czasu opracowania skutecznych metod walki z zamieraniem jesionów i chorobą wiązków, dopuszcza się zastępowanie jesionu i wiązków innymi gatunkami...”.

- 34) Uwaga do działania ochronnego A27 „Ochrona siedlisk kumaka nizinnego” – Na jakiej podstawie działanie ma realizować „Właściciel, dzierżawca, posiadacz lub zarządca terenu”? Proszę zmienić podmiot odpowiedzialny za realizację.

Uwagę uwzględniono. Jako podmiot odpowiedzialny za realizację wskazano „Właściciel, dzierżawca, posiadacz lub zarządca terenu na podstawie porozumienia z RDOŚ w Olsztynie”.

- 35) Uwaga do działania ochronnego Bo29 „Ograniczenie stosowania betonowych umocnień brzegów”. W zakresie działania wskazano „O ile to możliwe, przy umacnianiu brzegów przystąpi do stosowania umocnień przypominających elementy naturalne...”. Jeżeli jednak podmiotem odpowiedzialnym mają być gminy i starostwa wydające stosowne decyzje, to zakres należałoby zmodyfikować odwołując się właśnie do warunków nakładanych tymi decyzjami. Podmiotem odpowiedzialnym nie mogą być bezpośrednio inwestorzy. To nie jest działanie z zakresu ochrony czynnej.

Uwagę uwzględniono. Działanie przeniesiono do działań związanych z modyfikacją metod gospodarowania. Zakres działania zmieniono na następujący: „Uwzględnienie w pozwoleniach wodno-prawnych i innych decyzjach zezwalających na realizację przedsięwzięć ograniczenia przekształceń brzegów jezior poprzez stosowanie umocnień brzegów przystąpi do stosowania umocnień przypominających elementy naturalne, jak narzut kamienny i uniknie umocnień w postaci murów i ścian – ze względu na konieczność jak najmniejszej ingerencji w siedliska gatunku”. Zmieniono podmiot odpowiedzialny za realizację działania na „Starostwa powiatowe, urzędy gmin i inne organy wydające decyzje wykonawcze – w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa”.

- 36) Uwaga do działania ochronnego Bf2 „Zbiór trzciny na jeziorach”. Proszę zweryfikować podmioty odpowiedzialne za realizację, nie można nakładać zobowiązań bezpośrednio na podmioty gospodarcze. Ponieważ charakter działania dotyczy realizacji pozwoleń wodnoprawnych proszę zastanowić się nad zweryfikowaniem zakresu działania.

Uwagę uwzględniono. Zakres działania został zmodyfikowany na następujący „Uwzględnienie w pozwoleniach wodnoprawnych modyfikacji gospodarczego wykorzystania roślinności jezior poprzez dopuszczenie zimowego zbioru trzciny...”. Jako odpowiedzialny za realizację działania wskazano „Organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego”.

- 37) Uwaga do działania ochronnego D1 „Opracowanie bilansu biogenów zasilających jeziora Ostoi”. Jako lokalizację działania wskazano zlewnię całkowitą kompleksu jeziora Mamry, co dalece wykracza poza granice obszaru Natura 2000. Wskazane w zakresie działania jeziora Święcajty, Tajty, Ilawki, Wojsak i Sztynorckie położone są poza obszarem Natura 2000. Proszę usunąć działanie lub zmodyfikować. Jeżeli zdecydujecie się Państwo na pozostawienie działania proszę dookreślić, co oznacza „5 lat” – pierwsze 5 lat, ostatnie 5 lat obowiązywania planu czy może przez 5 lat począwszy od np. 2 roku obowiązywania? Na jakiej podstawie

wskazano, że mają być to badania co najmniej 3-letnie? Proszę zweryfikować podmioty odpowiedzialne za realizację, nie można nakładać zobowiązań na bliżej nie zidentyfikowane „zainteresowane podmioty”.

Uwagę uwzględniono. Działanie zostało usunięte.

38) Uwaga do działań ochronnych D3 „Rozgraniczenie siedlisk przyrodniczych 9170, 91E0 i 91F0”, D6 „Badania malakologiczne” i D7 „Rozpoznanie rozmieszczenia piskorza w drobnych zbiornikach”. Proszę wskazać, co oznacza termin realizacji „3 lata” lub „5 lat”.

Uwagę uwzględniono. Doprecyzowano termin realizacji działań, podając np. „Pierwsze 5 lat obowiązywania planu”.

39) Uwaga do działań ochronnych D5 „Rozpoznanie rozmieszczenia piskorza w drobnych zbiornikach” i D7 „Rozpoznanie rozmieszczenia piskorza w drobnych zbiornikach”. Proszę usunąć odwołanie do badań traszki grzebieniastej – nie jest ona przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000.

Uwagę uwzględniono. Usunięto wskazany zapis.

40) Uwaga do działania ochronnego D5 „Rozpoznanie rozmieszczenia piskorza w drobnych zbiornikach”. Proszę wskazać metodykę przeprowadzenia inwentaryzacji gatunku. Zakres działania nie przewiduje wyznaczenia stanowisk do monitoringu, podczas gdy działanie dotyczące monitoringu stanu ochrony kumaka nizinnego wskazuje, że należy go realizować na stanowiskach wytypowanych w ramach tego działania – proszę uzupełnić.

Uwagę uwzględniono. W zakresie działania dodano, że metodyka inwentaryzacji powinna być zgodna z metodyką GIOŚ stosowaną na potrzeby monitoringu. Dodano także wyznaczenie stanowisk do monitoringu stanu ochrony gatunku.

41) Uwaga do działania ochronnego D8 „Ocena skuteczności koszenia poboczy dróg leśnych jako metody kontroli niecierpka drobnokwiatowego”. Działanie to zaklasyfikowano jako uzupełnienie stanu wiedzy, tymczasem w jego zakresie wskazano „Coroczne niskie koszenie poboczy ok. 10 km dróg...”. Koszenie jest działaniem z zakresu ochrony czynnej, a nie uzupełnienia stanu wiedzy – chyba że chodzi o formę eksperymentu służącego poszerzeniu wiedzy, wówczas zakres działania należałoby przerehabilitować. W zakresie wskazano czas koszenia „5 lat”, a w kolumnie określającej termin realizacji „8 lat”. Które 8 lat trwania PZO? Za działania dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy odpowiedzialny jest RDOŚ. Proszę zastanowić się czy jest to działanie niezbędne dla ochrony tego obszaru Natura 2000. Ekspansja niecierpka drobnokwiatowego jest zjawiskiem powszechnym, dotyczącym nie tylko tego obszaru Natura 2000. Badania takie można realizować poza PZO.

Uwagę uwzględniono. Po przeanalizowaniu kwestii pilności i niezbędności działania, zostało ono usunięte.

42) Uwaga ogólna, dotycząca prawidłowości wytyczenia granic obszaru Natura 2000 Ostoja Północnomazurska. Wiele z zaplanowanych działań, które wskazano do usunięcia lub ograniczenia do granic obszaru, dotyczyło terenu znacznie szerszego (patrz załącznik nr 6). Ich celem było przede wszystkim ograniczenie zagrożeń dla siedlisk przyrodniczych 3140 i 3150, co wskazuje że większość stwierdzonych zagrożeń to zagrożenia zewnętrzne. Należałoby to podkreślić w zapisach w załączniku nr 3. Warto również zastanowić się nad opracowaniem koncepcji powiększenia tego obszaru o tereny z nim sąsiadujące.

Uwagę uwzględniono. Granica obszaru Ostoja Północnomazurska w wielu wypadkach poprowadzona została po linii brzegowej jezior. Tym samym większość zagrożeń – w szczególności z rozwijającej się nad brzegami zabudowy i gospodarki rolnej – to zagrożenia o charakterze zewnętrznym. Obecnie brak jest możliwości zaplanowania skutecznych działań je ograniczających z uwagi na konieczność ich ograniczenia do granic obszaru Natura 2000. Na etapie sporządzenia PZO opracowana została propozycja powiększenia obszaru, ze wskazaniem terenów, które powinny zostać do niego dołączone (patrz str. 81 dokumentacji planu). Będzie wymagać ona szczegółowego przeanalizowania i weryfikacji. Niemniej obecnie wydaje się, że powiększenie obszaru dla zapewnienia jego skutecznej ochrony jest niezbędne.

W związku z powyższym w zarządzeniu:

- w załączniku nr 3, w przypadku siedlisk 3140 i 3150 oraz różanki, dopisano pochodzenie zagrożeń (zewnętrzne, wewnętrzne),

- w załączniku nr 4 jako cel działań ochronnych dla siedlisk 3140 i 3150 dodano „Opracowanie koncepcji powiększenia obszaru, obejmującej zlewnię jezior, celem stworzenia możliwości przeciwdziałania zagrożeniom zewnętrznym”,
- w załączniku nr 5 dodano dla tych siedlisk działanie ochronne dotyczące zwiększenia powierzchni siedlisk / siedlisk gatunków objętych ochroną w ramach obszaru Natura 2000” polegające na opracowaniu koncepcji powiększenia obszaru Natura 2000, poprzez włączenie terenów przylegających do obecnych granic obszaru, obejmujących zlewnię jezior – siedlisk przyrodniczych 3140 i 3150. Powiększenie obszaru umożliwi zaplanowanie działań ochronnych przeciwdziałających zidentyfikowanym zagrożeniom zewnętrznym dla tych siedlisk.

II Starostwo Powiatowe w Giżycku

1. Uwaga do załącznika nr 5 do zarządzenia, do działania A8 „Zwiększenie sprawności usuwania fosforu w oczyszczalniach ścieków” – Wprowadzenie obowiązku utrzymania stężeń fosforu ogólnego poniżej 1 mg P/l w ściekach odprowadzanych z oczyszczalni w Giżycku, Pozezdrzu, Sztynorcie, Pieczarkach i Jeziorowskich oraz z ewentualnych nowych oczyszczalni ścieków w zlewni, ze względu na negatywne oddziaływanie fosforu, uznanego za substancję szczególnie szkodliwą, na przedmioty ochrony Ostoi.

Przy określaniu najwyższych dopuszczalnych wartości wskaźników dla oczyszczonych ścieków w wydawanych pozwoleniach wodnoprawnych na wprowadzanie oczyszczonych ścieków do wód i do ziemi starosta jest zobowiązany stosować „Najwyższe dopuszczalne wartości wskaźników zanieczyszczeń lub minimalne procenty redukcji zanieczyszczeń dla oczyszczonych ścieków bytowych i komunalnych wprowadzanych do wód i do ziemi” zawarte w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie należy spełniać przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. Nr 137, poz. 984).

Określone najwyższe dopuszczalne wartości dla fosforu ogólnego zgodnie z objaśnieniem nr 4 – wymagane są wyłącznie w ściekach wprowadzanych do jezior i ich dopływów.

Wyjaśnienie. Uwagi nie rozpatrywano. W związku z uwzględnioną uwagą Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska wskazane działanie zostało usunięte z zarządzenia.

2. Uwaga do załącznika nr 5 do zarządzenia, do działania kod A29 „Ograniczenie stosowania betonowych umocnień brzegów” – o ile to możliwe, przy umacnianiu brzegów przystani stosować umocnienia przypominające elementy naturalne, jak narzut kamienny i unikać umocnień w postaci murów i ścian. Podmiot odpowiedzialny za wykonanie: Gminy (przy wydawaniu decyzji) i inwestorzy (wykonanie umocnień).

Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 19 lit. h ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r. poz. 145) urzędzenia wodne służą kształtowaniu zasobów wodnych oraz korzystaniu z nich, są to w szczególności mury oporowe, bulwary, nabrzeża, pomosty, przystanie, kąpieliska. Na podstawie art. 122 Prawa wodnego na wykonanie urzędzeń wodnych jest wymagane pozwolenie wodnoprawne. Organem właściwym do wydawania pozwoleń wodnoprawnych jest starosta (art. 140 Prawa wodnego).

W związku z powyższym w działaniu ochronnym nr 30 w rubryce podmiot odpowiedzialny za wykonanie powinien być uwzględniony również starosta.

Uwagę uwzględniono. Jako podmiot odpowiedzialny za realizację działania wskazano „Starostwa powiatowe, urzędy gmin i inne organy wydające decyzje wykonawcze – w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa”.

III Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie

1. W rozdziale 1.7. Kluczowe instytucje/osoby... (str. 15) jako zakres odpowiedzialności Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie wskazano „nadzór nad prawidłowym funkcjonowaniem urzędzeń wodnych, polityka hydrologiczna w zlewni, zawieranie umów z użytkownikami rybackimi”. Należy napisać: „planowanie i realizowanie działań związanych z gospodarką wodną – wykonywanie statutowych działań związanych z kształtowaniem i ochroną zasobów wodnych, korzystaniem z wód, zarządzaniem zasobami wodnymi, utrzymaniem wód i ochroną przeciwpowodziową”.

Uwagę uwzględniono. Wprowadzono wskazany zapis do dokumentacji planu.

2. *W rozdziale 2.5. Istniejące i projektowane plany... (str. 30) brakuje uwzględnienia zapisów Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoty oraz Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły.*

Uwagę uwzględniono. Dodano odpowiednie zapisy do dokumentacji planu.

3. *Dokumentację PZO należy uzupełnić o zapis „Podniesienie poziomu piętrzenia jezior mazurskich, które będzie skutkowało zwiększeniem zasobów dyspozycyjnych systemu Wielkich Jezior Mazurskich, nie będzie kolidowało z celami ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Północnomazurska i może być dopuszczone do realizacji”.*

Uwagę odrzucono. W planie umieszcza się działania służące utrzymaniu lub przywróceniu właściwego stanu siedlisk i gatunków, a nie działania, które są pożądane z innych powodów i jednocześnie nie kolidują z celami ochrony obszaru. Plan dla obszaru Natura 2000 Ostoja Północnomazurska nie wyklucza podniesienia poziomu piętrzenia systematu Wielkich Jezior Mazurskich. Przedsięwzięcie to będzie mogło być zrealizowane pod warunkiem wykazania, w ramach oceny oddziaływania na środowisko, że nie będzie znacząco negatywnie oddziaływało między innymi na przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000 Ostoja Północnomazurska.

IV Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku

1. *Należy zaznaczyć, że wiele uwag merytorycznych, odnoszących się do fachowej wiedzy leśnej zgłaszanej przez RDLP w Białymstoku nie została ujęta, lub uwzględniono ją tylko w niewielkim stopniu. Z analizy zapisów projektu PZO dla Ostoi Północnomazurskiej nasuwa się wnioski, że autor próbuje narzucić własne, nie poparte wiedzą praktyczną ani techniczną rozwiązania dotyczące gospodarki leśnej. Podczas spotkań konsultacyjnych nie otrzymaliśmy ani razu odpowiedzi na wielokrotnie zadawane pytania o zatrudnionych przy realizacji zamówienia ekspertów z wielu dziedzin, w tym od ekosystemów leśnych i gospodarki leśnej. Przedłożony dokument jest więc jedynie zbiorem subiektywnych życzeń autora, opartych o jego filozofię ochrony przyrody, nie popartych naukową wiedzą leśną. Często ostatecznym argumentem autora PZO dla formułowania zagrożeń, działań ochronnych i ograniczeń w gospodarowaniu, jest stosowany demagogicznie art. 33 ustawy o ochronie przyrody. W oparciu o ten zapis wprowadzane są idee sprzeczne z zasadami funkcjonowania obszarów Natura 2000. Dokument ingeruje w wielu przypadkach w obszary i działania, które nie mają znaczenia dla ochrony gatunków i siedlisk.*

Uwagi nie rozpatrywano – nie dotyczy ona zapisów poddanych konsultacjom. Należy jednak wyjaśnić, że wykonawca spełniał wymogi postawione w postępowaniu przetargowym. Wśród uwag otrzymanych przed wyłożeniem projektu planu do publicznego wglądu nie było uwag odnoszących się do składu i kwalifikacji zespołu wykonawcy. Pytania i prośby o podanie składu tego zespołu nie zostały też odnotowane w protokołach ze spotkań informacyjno-dyskusyjnych, które były po każdym ze spotkań niezwłocznie przesyłane o uczestników celem zaproponowania ewentualnych korekt.

2. *Uwaga do zagrożeń dla przedmiotu ochrony grąd subkontynentalny. Ponownie wnioskuję się o zmianę w zagrożeniach. Do zagrożeń istniejących wpisano „odnawianie lasu po wycince” twierdząc, że na siedliskach grądowych przyjmuje się niezgodne z siedliskiem składy gatunkowe promując sosnę i olszę; „wycinka lasu” motywując stosowaniem rębni zupełnych i negatywnym wpływem rębni złożonych, promując gatunki obce i apofity; jak też „usuwanie martwego drewna”. Takie stawianie problemu sugeruje, że wszelka działalność leśna jest zagrożeniem dla siedlisk leśnych. Przypomina się, że zasady programu Natura 2000 nie zakładają eliminacji działań gospodarczych. Obecnie przyjęte w LP zasady gospodarki leśnej godzą wymogi ochrony przyrody i gospodarki człowieka. Wskazane zagrożenia są nieprawdziwe i mogą wystąpić jedynie jako potencjalne. Stąd wniosek o przeniesienie tych zagrożeń do potencjalnych.*

Autor neguje stosowane metody zagospodarowania rębne, ale nie rozpatruje ich z punktu widzenia wymagań gatunków młodego pokolenia lasu, który w przyszłości będzie również cennym drzewostanem.

Sprawa utwardzania szlaków zrywkowych żwirem (w zagrożeniu D01.01) jest wyimaginowana. W LP nie stosuje się takich praktyk – musiała tu nastąpić nadinterpretacja lub pomyłka ze strony autora PZO.

Uwagę uwzględniono częściowo. W zagrożeniu D01.01 wykreślono wzmiankę o szlakach zrywkowych.

W pozostałej części uwagi odrzucono. W odnowieniach lasu na siedliskach grądowych obszaru Natura 2000 są stosowane gatunki obce geograficznie i ekologicznie grądowi subkontynentalnemu. Z punktu widzenia ochrony tego siedliska przyrodniczego jest to zagrożenie. Rębnie zupełne oraz rębnie gniazdowe zupełne prowadzą do uproszczenia struktury wiekowej i przestrzennej lasu, jeżeli są stosowane w drzewostanach wielowiekowych, jak ma to miejsce w przypadku niektórych wydzieleń w Ostoi Północnomazurskiej. Odsłanianie dużych powierzchni dna lasu prowadzi do radykalnych zmian w runie, polegających przede wszystkim na masowym wkraczaniu zarówno rodzimych gatunków synantropijnych (apofitów), jak również niecierpka drobnokwiatowego. Stosowanie rębni złożonych z bardzo długimi okresami odnowienia i minimalizacją odsłanianych w danym czasie powierzchni dna lasu daje się w zupełności pogodzić z wymogami odnawiania lasu na siedliskach grądowych, między innymi dlatego, że podstawowe gatunki drzew zespołu *Tilio-Carpinetum* to gatunki ceniolubne (grab) i cienioznośne (lipa).

3. *Uwaga do zagrożeń dla przedmiotu ochrony łągi olszowe i jesionowe. Uwagi co do zagrożeń powodowanych działalnością gospodarczą, identyczne jak w przypadku uwag do gąrdy subkontynentalnego. Dodatkowo nie można zgodzić się, że użytkowanie jesionów jest zagrożeniem. Faktycznym zagrożeniem jest choroba dziesiątkująca ten gatunek. Racjonalne gospodarowanie gatunkiem nie stanowi dla niego zagrożenia. Zagrożenie „inne rodzaje praktyk leśnych” należy usunąć.*

Uwagę uwzględniono częściowo. Zmieniono opis zagrożenia precyzując, że jest nim użytkowanie zdrowych jesionów. Zamieranie jesionów jest rzeczywiście zjawiskiem naturalnym, spowodowanym chorobotwórczymi mikroorganizmami. W sytuacji, gdy nie wypracowano jeszcze skutecznych metod zwalczania tych patogenów kluczową sprawą powinno być zachowanie tych egzemplarzy jesionu, które nie wykazują oznak chorobowych, co może oznaczać, że posiadają wrodzoną odporność. Usuwanie takich egzemplarzy zagraża przyszłości gatunku, a tym samym także łągowym lasom jesionowo-olszowym.

4. *Uwaga do zagrożeń dla przedmiotu ochrony łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe. Wnioskuje się o wykreślenie zagrożenia „odnowienie lasu po wycince” – odnowienia stosowane w Lasach Państwowych są zgodne z typem siedliskowym lasu, który jest ustalony na podstawie potencjalnych, naturalnych składów gatunkowych lasów na określonych siedliskach. Zaniechanie stosowania jesionu czy wiązu w sztucznym odnawianiu wynika z występujących chorób i braku pozytywnych wyników takiego działania. Gatunki te są jednak promowane w przypadku naturalnego odnowienia, stąd na ogół są obecne w uprawach i młodych drzewostanach.*

Uwagę odrzucono. Większość płatów na siedliskach łągowych lasów dębowo-wiązowo-jesionowych w Ostoi to praktycznie monokultury olszy czarnej. Zgodność z siedliskowym typem lasu w rozumieniu gospodarki leśnej jest czymś innym niż zgodność składu gatunkowego z potencjalnym naturalnym zbiorowiskiem leśnym lub siedliskiem przyrodniczym.

5. *Uwaga do zagrożeń dla przedmiotu ochrony pachnica dębowa. „Usuwanie martwych i zamierających drzew” – zagrożenie to należy wpisać do potencjalnych. Obecnie znaczną część martwych drzew pozostawia się w lesie. Problemem jest w lasach nadmierne ocienianie drzew i to powinno być szczególnie podkreślone.*

Uwagę odrzucono. Poza rezerwatem „Sztynort”, w lasach obszaru Natura 2000 ilość martwego drewna, w tym próchniejących od środka drzew dogodnych dla pachnicy dębowej, jest wielokrotnie mniejsza niż w lasach naturalnych. Jest to niewątpliwie efekt prowadzonej od setek lat gospodarki leśnej. Nadmierne ocienienie zostało również wymienione w projekcie zarządzenia wśród zagrożeń dla pachnicy dębowej (zagrożenie K02).

6. *Uwaga do działania ochronnego A24 – zwalczanie niecierpka drobnokwiatowego – wnioskuje się o wykreślenie tego działania, jako nierealnego do wykonania, a generującego znaczne koszty. Według opinii ekspertów, na przykład prof. Hołdyńskiego, jest to „walka z wiatrakami” nie przynosząca spodziewanego efektu.*

Uwagę uwzględniono. Działanie zostało usunięte.

7. *Uwaga do działań ochronnych A25 „Stopniowe usuwanie buka z rezerwatu Sztynort” i A26 „Usunięcie dębu czerwonego z rezerwatu Wyspy na jeziorze Mamry i Kisajno”. W kolumnie „podmiot odpowiedzialny”, zostawić jako odpowiedzialny RDOŚ ale dodać, że w porozumieniu z właściwym nadleśnictwem. Mimo, że jest to teren rezerwatu, nad którym nadzór sprawuje RDOŚ, to organ ten nie ma prawa zlecać tam żadnych prac, szczególnie związanych*

z wycinką drzew. Stąd konieczne jest odpowiednie porozumienie z nadleśnictwem (tak jak zapisano dla zadania A32).

Uwagę uwzględniono. Dodano zapis o realizacji działania „na podstawie porozumienia z...” odpowiednio Nadleśnictwem Borki i Nadleśnictwem Giżycko. Regionalny dyrektor ochrony środowiska ma prawo zlecać wykonywanie prac w rezerwach przyrody, jednakże jak wskazano w uwadze, powinien je wykonywać w porozumieniu z zarządcą terenu.

8. *Uwaga do działania ochronnego Bo5 „Utrzymanie ciągłości drzewostanów nad jeziorami i ochrona zalesionych brzegów przed erozją”. Tak jak w innych obszarach, wnioskuje się o ograniczenie zapisu do stwierdzenia, że w pasie 30 m od brzegu jezior i cieków wodnych nie stosować rębni zupełnych, zachować ciągłość lasu. Wielokrotnie było już omawiane, nietrafione określenie „cięcia grupowe” czy „jednostkowe”, które nie dają możliwości odtworzenia właściwego składu gatunkowego drzewostanu. Wcześniejsza nasza uwaga została uwzględniona w stopniu bardzo ograniczonym.*

Uwagę uwzględniono. Zmieniono zakres działania, wprowadzono zapis: „Modyfikacja zasad gospodarki leśnej poprzez nie wykonywanie rębni zupełnych w strefie 30 m od brzegów jezior”.

9. *Uwaga do działania ochronnego Bo6 „Zaniechanie wprowadzania gatunków drzew i krzewów poza ich naturalnym zasięgiem”. Wnioskuje się o zapis, że działanie dotyczące zakazu wprowadzania gatunków poza ich zasięgiem dotyczy tylko wskazanych siedlisk, będących przedmiotami ochrony. Uwaga ta nie została wcześniej uwzględniona (brak odniesienia się do tej uwagi w dokumentacji). Podobnie działanie Bo7 „Aktywna redukcja gatunków drzew i krzewów poza ich naturalnym zasięgiem” powinno odnosić się jedynie do wydzieleń ze stwierdzonymi siedliskami stanowiącymi przedmioty ochrony, a nie całej ostoi.*

Uwagę uwzględniono. Jako miejsce realizacji działania „Zaniechanie wprowadzania gatunków...” wskazano „Lasy obszaru Natura 2000”. Ponieważ są to działania dla konkretnych siedlisk przyrodniczych (9170, 91E0 i 91F0) przez zapis ten należy rozumieć całe zasoby tych siedlisk w lasach obszaru Natura 2000. W celu wyeliminowania wątpliwości doprecyzowano zapis dotyczący lokalizacji działań, wskazując „Wszystkie płyty siedlisk 9170, 91E0 i 91F0 w obszarze Natura 2000”. Jednocześnie wskazuje się, że zakres działania, w związku z uwzględnioną uwagą GDOŚ został zmieniony na „Modyfikacja zasad gospodarki leśnej poprzez: ...”.

Analogiczne zmiany dotyczące określenia miejsca realizacji wprowadzono w działaniu Bo7 „Aktywna redukcja gatunków...”, a także w działaniach Bo8 „Ograniczenie użytkowania jesionu wyniosłego i wiązów” i Bo13 „Korekta wieku rębności”.

10. *Uwaga do działania ochronnego Bo8 „Ograniczenie użytkowania jesionu wyniosłego i wiązów”. Według obecnego zapisu, nie ma możliwości pozyskania wiązu czy jesionu podczas zabiegów pielęgnacyjnych, co może mieć negatywny wpływ na trwałość tych gatunków w drzewostanie w przyszłości. Podobnie, pozostawienie pojedynczych wiązów czy jesionów na zrębie nie zawsze będzie racjonalne i doprowadzi do szybkiego obumarcia drzewa. Wnioskuje się zmienić zapis, aby popierać te gatunki podczas pielęgnacji lasu, dopuszczając pozyskanie tych gatunków w ramach czyszczeń czy trzebieży. Przy cięciach rębnych powinno się tak planować kępy ekologiczne aby pozostawało tam możliwie dużo drzew tego gatunku. Zaproponowany przez autora PZO zapis nie jest, wbrew jego zapewnieniom (w Dokumentacji Planu w odpowiedzi na nasze wcześniejsze uwagi), bardziej konsekwentnym. W perspektywie dziesięcioleci, może wręcz znacząco zagrozić stabilności i zdrowotności tych gatunków. Obecny zapis jest tak naprawdę „zakazem” pozyskiwania tych gatunków, co jest niedopuszczalne w PZO. Zamiast takiego zakazu, powinno położyć się nacisk na większe promowanie tych gatunków drzew w pielęgnacji drzewostanów i dążenie do uzyskiwania odnowień naturalnych.*

Uwagę uwzględniono. Zmodyfikowano zakres działania wskazując, że dotyczy użytkowania rębego. Tym samym umożliwiono pozyskanie jesionu i wiązów w czasie zabiegów pielęgnacyjnych. Ze względu za zaakceptowaną uwagą GDOŚ zakres działania otrzymał brzmienie „Modyfikacja zasad gospodarki leśnej poprzez: ograniczenie użytkowania rębego wiązów...”.

11. *Uwaga do działania ochronnego Bo10 „Pozostawianie dorodnych drzew do naturalnej śmierci”. Lokalizacja działania w takim brzmieniu możliwa jest tylko na siedliskach będących przedmiotami ochrony, oraz w miejscach stwierdzonego występowania gatunków chrząszczy*

saproksylicznych, będących przedmiotami ochrony. Nie może dotyczyć całej ostoi, gdyż jest to niezgodne z zasadami PZO i nie ma praktycznego znaczenia w ochronie gatunków, szczególnie, biorąc pod uwagę bardzo ograniczoną zdolność dyspersji osobników.

Uwagę uwzględniono. Jako miejsce realizacji działań wskazano „Lasy obszaru Natura 2000”. Ponieważ są to działania dla konkretnych siedlisk przyrodniczych (9170, 91E0 i 91F0) i gatunków (1083, 1084, 1086) przez zapis ten należy rozumieć całe zasoby tych siedlisk i stanowiska gatunków w lasach obszaru Natura 2000. W celu wyeliminowania wątpliwości doprecyzowano zapis dotyczący lokalizacji działań, wskazując „Wszystkie płaty siedlisk 9170, 91E0 i 91F0 i bufor 20 m wokół stanowisk gatunków 1083, 1084, 1086 w obszarze Natura 2000”.

12. *Uwaga do działań ochronnych Bo11 „Pozostawianie kęp do naturalnego rozpadu” oraz Bo17 „Użytkowanie rębne silnie zniekształconych grądów” i Bo18 „Użytkowanie rębne pozostałych grądów”. Podtrzymuje się wcześniejsze uwagi odnośnie różnicowania siedlisk leśnych na lepsze i gorsze (szczególnie przy grądach). Te gorsze, silnie zniekształcone, nie są siedliskami stanowiącymi przedmiot ochrony, a są siedliskami zastępczymi. Dla nich nie powinno się planować działań ochronnych. Uznanie ich za siedliska „naturowe”, spowoduje poważny problem w rozliczeniu się powierzchni siedliska, jeśli wykonawca kolejnego PZO uzna, że siedliska zastępcze nie są grądami w rozumieniu Dyrektywy Siedliskowej.*

Wnioskuje się o nie różnicowanie wielkości kęp. Takie podejście nie ma znaczenia dla ochrony siedlisk. Właściwym byłoby zapisanie o konieczności, w uzasadnionych przypadkach, pozostawienia na siedliskach chronionych większych kęp do naturalnego rozkładu. Należy podkreślić i mieć to na uwadze, że w takich miejscach może nastąpić przekształcenie siedlisk przyrodniczych, na skutek uruchomienia przypadkowych procesów sukcesyjnych – wkraczanie gatunków traw, situ i gatunków pionierskich (brzoza, osika).

Uwagę odrzucono. Zarówno z podręczników GDOŚ dotyczących siedlisk przyrodniczych (Danielewicz W., Pawlaczyk P. 2004. Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*). W: Herbich J. (red.). Lasy i bory. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 5., s. 113-137), jak i z przewodnika GIOŚ dotyczącego monitoringu grądów (Pawlaczyk P. 2012. 9160 Grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*). GIOŚ, Warszawa; ss. 253-271), wynika wyraźnie, że lasy nawet o radykalnie zmienionym składzie gatunkowym drzewostanu i w konsekwencji bardzo silnie zniekształconym runie, ale zajmujące siedliska, na których potencjalnym zbiorowiskiem naturalnym jest grąd, powinny być traktowane jako grądy zachowane w złym stanie. Z kolei rozporządzenie z dnia 17 lipca 2010 r. w sprawie sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 stanowi, że w stosunku do siedlisk i gatunków znajdujących się w niewłaściwym stanie ochrony należy podejmować działania mające na celu osiągnięcie stanu właściwego. Takimi działaniami są wskazane działania, mające na celu takie odnowienie lasu na siedliskach grądowych, aby zminimalizować ewentualne związane z odnowieniem negatywne oddziaływania, jak: ujednoczenie wieku drzewostanów, ujednoczenie struktury przestrzennej, odślanianie dużych powierzchni dna lasu skutkujące wkraczaniem gatunków nieleśnych i światłożądnych drzew pionierskich. To właśnie duże odsłonięte powierzchnie zrębów, a nie użytkowane cięciami częściowymi drzewostany są najbardziej narażone na te niekorzystne procesy, o których jest mowa w uwadze.

Nieznacznie zmieniono brzmienie działania Bo18 tak, aby nie wykluczać całkowicie cięć zupełnych na powierzchniach międzygniazdowych.

13. *Uwaga do działania ochronnego Bo13 „Korekta wieku rębności”. PZO nie jest władne do ustalania wieku rębności. Wnioskuje się o wykreślenie zapisu. Nowe PUL będą poddane strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko i to jest miejsce do określenia, czy przyjęte wieki są właściwe. Wieki rębności ustalone są na Komisji Założeń Planu, gdzie zarówno RDOŚ jak i inne instytucje mogą odpowiednio wnioski złożyć i wpłynąć na ich wartość. Należy zaznaczyć, że wieki rębności ustala się dla nadleśnictwa lub obrębu leśnego, a nie dla dowolnego fragmentu lasu. Sam wiek rębności nie przesądza o momencie rozpoczęcia użytkowania konkretnego drzewostanu. Stąd zapis nie ma żadnego znaczenia dla ochrony przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000.*

Zwraca się uwagę, że zarówno w tym zadaniu jak i w innych, autor stara się regulować wszystko na całym obszarze Natura 2000, a nie w stosunku do siedlisk czy gatunków stanowiących przedmiot ochrony. Takie działanie jest nadużyciem i jest sprzeczne z zasadami tworzenia PZO.

Uwagę uwzględniono częściowo. Działanie ma faktycznie charakter fakultatywny, co wynika z zastosowania wyrażenia „zaleca się”. Zmodyfikowano zakres działania na: „Modyfikacja zasad gospodarki leśnej – podczas planowania wykazu drzewostanów do cięć rębnych zaleca, aby dobrze zachowane drzewostany na wskazanych siedliskach osiągały wiek przeszlorębny”.

Jako miejsce realizacji działań wskazano „Lasy obszaru Natura 2000”. Ponieważ jest to działanie dla konkretnych siedlisk przyrodniczych (9170, 91E0 i 91F0) przez zapis ten należy rozumieć całe zasoby tych siedlisk w lasach obszaru Natura 2000. W celu wyeliminowania wątpliwości doprecyzowano zapis dotyczący lokalizacji działań, wskazując „Wszystkie płaty siedlisk 9170, 91E0 i 91F0 w obszarze Natura 2000”.

14. *Uwaga do działania ochronnego Bo15 „Zapewnienie właściwego składu odnowień grądów”. Nie ma potrzeby tak szczegółowych zapisów w PZO dotyczących składów gatunkowych upraw na siedliskach stanowiących przedmioty ochrony. Kategorycznie nie zgadzamy się z całkowitym zakazem stosowania sosny, która w uboższych wariantach jest przecież dopuszczalna jako domieszka. Proponuje się zmienić zapis, aby dostosować składy do typów siedliskowych z uwzględnieniem mikrosiedlisk. Można zapisać, aby w wydzieleniach z siedliskami grądowymi, stanowiącymi przedmioty ochrony, stosować maksymalnie wysokie udziały gatunków liściastych (typowo grądowych).*

Uwagę uwzględniono częściowo. Przyjęte składy gatunkowe upraw w PUL na lata 2007-2016 dla Nadleśnictwa Giżycko dopuszczają możliwość wprowadzania gatunków iglastych na siedliska grądowe w udziale do 60%, co może prowadzić do pinetyzacji grądów. Ponadto udział gatunków charakterystycznych dla grądów w Nadleśnictwie Giżycko jest znikomy i wynosi: lipa – 0,68%, grab – 0,83%, dąb – 7,24%. W związku z powyższym stwierdzono, że zasadne jest wprowadzenie zapisów wskazujących aby w składzie drzewostanów na siedliskach grądowych znalazły się podstawowe gatunki grądowe (grab, lipa, klon zwyczajny, dąb) i aby stanowiły one łącznie przynajmniej 60% odnowienia.

Zakres działania zmieniono na następujący: „Modyfikacja zasad gospodarki leśnej poprzez odnawianie upraw gatunkami charakterystycznymi dla grądów – wprowadzanie głównych gatunków grądowych (dąb, grab, lipa, klon zwyczajny) w łącznym udziale co najmniej 60%. Zaleca się wprowadzanie gatunków domieszkowych: jesion, wiąz, świerk. W zależności od obecności mikrosiedlisk o charakterze łągowym, olsowym lub borowym dopuszcza się wprowadzanie olszy i sosny. Na siedliskach Lśw udział sosny nie powinien być większy niż 30%”.

15. *Uwaga do działań ochronnych Bo16 „Kształtowanie struktury gatunkowej grądów w ramach cięć pielęgnacyjnych” i Bo22 „Kształtowanie struktury gatunkowej łągów jesionowo-olszowych”. Tak szczegółowe zapisy nie mają sensu i nie wpływają w żaden sposób na przedmioty ochrony. Wystarczy zapis, że przy pielęgnowaniu lasu należy dążyć do uzyskania typu drzewostanu zgodnego z siedliskiem i popierać wszelkie domieszki charakterystyczne dla danego siedliska. Zaznacza się, że to i tak jest robione w ramach prowadzonej racjonalnej gospodarki leśnej w LP ale podkreślenie tego kierunku w PZO nie zaszkodzi.*

Uwagę uwzględniono częściowo. Drzewostanem zgodnym z siedliskiem w rozumieniu Zasad Hodowli Lasu jest na przykład drzewostan złożony z dębu, buka i modrzewia, z domieszką sosny, jaworu i daglezi na siedlisku lasu świeżego w Krainie Mazursko-Podlaskiej. Tymczasem poza dębem gatunki te są dla tego typu siedliskowego w Ostoi Północnomazurskiej albo obce geograficznie, albo ekologicznie. Ponieważ uzyskanie typu drzewostanu zgodnego z siedliskiem nie jest tożsame z uzyskaniem składu gatunkowego drzewostanu zgodnego z siedliskiem przyrodniczym, zakres działania zmieniono na następujący: „Przy pielęgnowaniu lasu należy dążyć do dostosowania składu gatunkowego drzewostanu do siedliska przyrodniczego”.

16. *Uwaga do działania ochronnego Bo17 „Użytkowanie rębne silnie zniekształconych grądów” – silnie zniekształcone siedliska grądowe z pewnością nie są grądami, które stanowią przedmioty ochrony w obszarach Natura 2000. Są to siedliska zastępcze nie podlegające ochronie w obszarach Natura 2000. Czy kierując się tą zasadą, należałoby przywrócić zbiorowiska grądowe (potencjalne) zajęte obecnie przez uprawy rolne? Zadanie wnioskujemy do usunięcia.*

Uwagę odrzucono. Zarówno z podręczników GDOŚ dotyczących siedlisk przyrodniczych (Danielewicz W., Pawlaczyk P. 2004. Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*). W: Herbich J. (red.). Lasy i bory. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 5., s. 113-137), jak i z przewodnika GIOŚ dotyczącego monitoringu grądów (Pawlaczyk P. 2012. 9160 Grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*). GIOŚ, Warszawa; ss. 253-271), wynika wyraźnie, że lasy nawet o radykalnie zmienionym składzie

gatunkowym drzewostanu i w konsekwencji bardzo silnie zniekształconym runie, ale zajmujące siedliska, na których potencjalnym zbiorowiskiem naturalnym jest grąd, powinny być traktowane jako grądy zachowane w złym stanie. Z kolei rozporządzenie z dnia 17 lipca 2010 r. w sprawie sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 stanowi, że w stosunku do siedlisk i gatunków znajdujących się w niewłaściwym stanie należy podejmować działania mające na celu osiągnięcie właściwego stanu ochrony. Większość potencjalnych siedlisk grądowych zajętych obecnie przez uprawy rolne różni się od tych, których dotyczy wskazane działanie pod dwoma względami: a) nie są to lasy; b) są to grunty prywatne, podlegające nieco innym zasadom przy sporządzaniu PZO. Ponadto, część z tych gruntów (ekstensywnie użytkowane świeże łąki) jest zajęta przez siedlisko przyrodnicze o kodzie 6510, również podlegające ochronie w ramach Dyrektywy Siedliskowej.

17. Uwaga do działania ochronnego Bo18 „Użytkowanie rębne pozostałych grądów” – zakaz stosowania cięć zupełnych na powierzchni między gniazdowej prowadzi w konsekwencji do zniekształcenia drzewostanu i niekorzystnych zmian w składzie gatunkowym. Uniemożliwia odnowienie lasu, które jest celem cięć rębnych. Należy z tego zrezygnować i zapis usunąć. Podtrzymuje się uwagi z pisma z 14 lutego 2014.

Wnioskuje się również usunąć dalszy zapis zadania: „Należy zachować taką ogólną kolejność użytkowania, by jak najmniej drzew wycinać przed osiągnięciem przez nie wieku rębności ustalonego dla ich gatunku oraz taką organizację przestrzenną, aby maksymalnie wspierać gatunki grądowe w dolnym piętrze, podroście i nalocie”. W obecnym brzmieniu zapisu, autor myli pojęcie wieku rębności, nie wiedząc jakie ono ma znaczenie w gospodarce leśnej.

Uwagę uwzględniono częściowo. Dopuszczono, w ograniczonym stopniu, wykonywanie cięć zupełnych na powierzchniach międzygniazdowych.

W kwestionowanym zapisie pojęcie wieku rębności zastosowano świadomie. Istotą zapisu jest to, aby w ramach bardzo długiego okresu odnowienia prace organizować tak, by możliwie najdłużej utrzymać drzewa warstwy podokapowej, zwykle wykształcającej się naturalnie. Takie drzewa przy standardowym postępowaniu często są pozyskiwane jednocześnie z gatunkiem panującym, który osiągnął wiek rębności. Typowym przykładem może być 120-letni drzewostan sosnowy, pod okapem którego na żyznym siedlisku wykształcił się podrost i dolne piętro, złożone z grabów i lip w wieku 20-70 lat. Przy standardowym postępowaniu graby i lipy często są całkowicie lub w większości usuwane jednocześnie z sosną. Gdyby zastosować zapis niniejszego działania, lipy i graby zaczęto by użytkować rębnie dopiero pod koniec okresu odnowienia, zaczynając od najstarszych, natomiast młodsze weszłyby w skład odnowionego drzewostanu.

18. Uwaga do działania ochronnego Bo21 „Zapewnienie właściwego składu odnowień łęgów jesionowo-olszowych”. Tę część działania należy usunąć: „Na powierzchniach odnowionych w poszczególnych wydzieleniach w okresie obowiązywania planu procentowy skład gatunkowy powinien być następujący: jesion ≥ 10 , olsza ≥ 80 , świerk ≥ 20 , dąb ≥ 10 , grab + lipa + klon + wiązy ≤ 30 , sosna = 0”. Wskazane przedziały wartości poszczególnych gatunków nie odpowiadają przyjętym w Lasach Państwowych składom gatunkowym. Zapis nie ma znaczenia dla ochrony siedlisk stąd należy go usunąć.

Uwagę uwzględniono. Wskazany zapis został usunięty z działania. Pozostała część zapisu uzyskała brzmienie: „Na powierzchniach odnowionych, do czasu opracowania skutecznych metod walki z zamieraniem jesionów, dopuszcza się zastępowanie jesionu...”.

19. Uwaga do działania ochronnego Bo23 „Użytkowanie rębne łęgów jesionowo-olszowych”. Z zadania należy usunąć zdanie: „W okresie objętym planem pozyskiwać należy olszę i brzozę, a inne gatunki pozostawiać”. Takie ujęcie problemu w wielogatunkowych drzewostanach jest niemożliwe do wykonania w praktyce i blokuje odnowienie. W efekcie będziemy wykonywać cięcia rębne i pozostawiać powierzchnie nie odnowione, a to jest sprzeczne z prawem.

Uwagę odrzucono. Zapis powstał na podstawie analizy składów gatunkowych łęgów jesionowo-olszowych w wydzieleniach objętych działaniem. W wydzieleniach tych gatunkiem zdecydowanie panującym jest olsza, brzoza jest w wielu przypadkach nadreprezentowana, a pozostałe gatunki stanowią niewielkie domieszki. Użytkowanie wyłącznie olszy i brzozy będzie więc działaniem na rzecz przywrócenia bardziej właściwych proporcji między gatunkami w starym drzewostanie oraz na rzecz większej różnorodności gatunkowej odnowienia. Nie ma powodów, dla których nie można byłoby odnawiać powierzchni po usuniętych olszach i brzozach.

20. Uwaga do działania ochronnego Bo24 „Zapewnienie właściwego składu odnowień łęgów jesionowo-wiązowych” – tę część działania należy usunąć: „Na powierzchniach odnowionych w poszczególnych wydzieleniach w okresie obowiązywania planu procentowy skład gatunkowy powinien być następujący: $jesion \geq 10$, $dąb \leq 50$, $grab+lipa+klon \leq 50$, $wiązy \geq 10$, $olsza \leq 20$, $świerk+sosna=0$ ”. Wskazane przedziały wartości poszczególnych gatunków nie odstępują od przyjętych w Lasach Państwowych składów gatunkowych. Zapis nie ma znaczenia dla ochrony siedlisk skąd należy go usunąć.

Uwagę uwzględniono. Wskazany zapis został usunięty z działania. Pozostała część zapisu uzyskała brzmienie: „Na powierzchniach odnowionych, do czasu opracowania skutecznych metod walki z zamieraniem jesionów i chorobą wiązu, dopuszcza się zastępowanie jesionu i wiązu innymi gatunkami...”.

21. Uwaga do działania ochronnego Bo26 „Użytkowanie rębne łęgów jesionowo-wiązowych”. Z zadania należy usunąć zdanie: „W okresie objętym planem pozyskiwać należy olszę, brzozę i osikę i gatunki iglaste, a inne gatunki pozostawiać”. Takie ujęcie problemu w wielogatunkowych drzewostanach jest niemożliwe do wykonania w praktyce i blokuje odnowienie. W efekcie będziemy wykonywać cięcia rębne i pozostawiać powierzchnie nie odnowione, a to jest sprzeczne z prawem.

Uwagę odrzucono. Zapis powstał na podstawie analizy składów gatunkowych łęgowych lasów dębowo-wiązowo-jesionowych w wydzieleniach objętych działaniem. W wydzieleniach tych olsza, brzoza, osika i gatunki iglaste są na ogół zdecydowanie nadreprezentowane, natomiast pozostałe gatunki stanowią niewielkie domieszki. Użytkowanie wyłącznie olszy, brzozy, osiki i gatunków iglastych będzie więc działaniem na rzecz przywrócenia bardziej właściwych proporcji między gatunkami w starym drzewostanie oraz na rzecz większej różnorodności gatunkowej odnowienia. Nie ma powodów, dla których nie można byłoby odnawiać powierzchni po usuniętych olszach, brzozach, osikach, świerkach i sosnach.

V Nadleśnictwo Giżycko i Nadleśnictwo Borki

1. Wniosek o odrzucenie projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Północnomazurska PLH280045 w całości i podjęcie procesu ponownego opracowania dokumentu. Uzasadnienie:

Tryb sporządzania planu zadań ochronnych naruszył obowiązujący porządek prawny poprzez:

- a. niezastosowanie się do zapisów § 3 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 roku w sprawie projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r. Nr 64, poz. 401 ze zm.), w szczególności w zakresie:
 - zgromadzenia, zweryfikowania i uzupełnienia informacji o obszarze, głównie dotyczących występowania przedmiotów ochrony oraz opisu ich stanu, zagrożeń, wymogów i możliwości ochrony – niedopełnienie tego obowiązku skutkuje błędnym zdefiniowaniem przedmiotów ochrony oraz zagrożeń ich dotyczących;
 - oceny stanu ochrony przedmiotów ochrony – poprzez brak rozpoznania uwarunkowań funkcjonowania przedmiotów ochrony, w szczególności całkowite zignorowanie całokształtu procesów ekologicznych zachodzących w środowisku przedmiotów ochrony, niewłaściwie zdefiniowano zagrożenia i błędnie określono zadania ochronne, których realizacja w takim stanie faktycznym spowoduje nieracjonalne ponoszenie kosztów i może przyczynić się do pogorszenia stanu ochrony;

Uwagi nie rozpatrywano – nie dotyczy ona zapisów poddanych konsultacjom.

Należy jednak wyjaśnić, że prace nad projektem planu były prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami. W ramach prac zgromadzono i przeanalizowano istniejące dane o przedmiotach ochrony oraz przeprowadzono prace terenowe mające na celu weryfikację zasięgów występowania, identyfikację zagrożeń i ocenę stanu ochrony przedmiotów ochrony.

- niewłaściwego zdefiniowania podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie i monitoring działań ochronnych;
- niewłaściwego zdefiniowania podmiotów, których współdziałanie przy realizacji działań ochronnych jest niezbędne;

Uwag nie rozpatrywano. Uwagi są zbyt ogólnikowe, aby móc się do nich ustosunkować. W projekcie planu znalazło się kilkadziesiąt różnych działań, które przypisano różnym podmiotom.

- b. *manipulację wynikającą z art. 39-43 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku... prawem udziału społeczeństwa w opracowywaniu dokumentów, przejawiająca się ignorowaniem zgłaszanych uwag na etapie tworzenia projektu planu bądź uwzględnianiem ich czasowo (do powstania wersji ostatecznej dokumentu).*

Uwagi nie rozpatrywano – nie dotyczy ona zapisów poddanych konsultacjom.

Należy jednak wyjaśnić, że w dokumentacji planu zadań ochronnych odnotowano około 200 uwag zgłoszonych ustnie lub pisemnie przed wyłożeniem projektu do publicznego wglądu. Do uwag tych ustosunkował się wykonawca, uwzględniając wiele z nich i wyjaśniając wiele nieporozumień, jakie pojawiły się w czasie prac nad dokumentem, w tym w czasie pięciu spotkań informacyjno-dyskusyjnych.

Artykuły 39-43 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku... dotyczą udziału społeczeństwa poprzez możliwość zapoznania się z gotowym projektem dokumentu i składania do niego uwag. Z art. 42 ustawy jednoznacznie wynika, że organ sporządzający projekt dokumentu ma obowiązek rozpatrzyć uwagi i wnioski zgłoszone w terminie wyłożenia projektu do publicznego wglądu, ale nie ma obowiązku ich uwzględniania. Przepis ten stanowi, że organ ten dołącza do przyjętego dokumentu uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

- c. *Naruszenie art. 42 ustawy jak wyżej, poprzez niedopełnienie obowiązku rozpatrzenia uwag i wniosków przez organ powołany z mocy prawa do wykonywania zadań publicznych dotyczących środowiska i jego ochrony. Rozpatrzenia postulatów dokonywał wykonawca planu, czego dowodem jest używanie w uzasadnieniach stanowiska odrzucającego zgłoszone uwagi sformułowania „zdaniem wykonawcy”.*

Uwagi nie rozpatrywano – nie dotyczy ona zapisów poddanych konsultacjom.

Należy jednak wyjaśnić, że zgłaszane uwagi i wnioski zgłaszane do dokumentacji planu przed wyłożeniem projektu planu do publicznego wglądu były zgłaszane i rozpatrywane w ramach dobrej praktyki – konsultacji wykraczających poza tryb ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku... Używanie zwrotu „zdaniem wykonawcy” było na tym etapie uprawnione i miało na celu podkreślenie, że zdanie wykonawcy PZO niekoniecznie musi być tożsame ze stanowiskiem organu ustanawiającego PZO. Tryb konsultacji społecznych przewidziany art. 39 cyt. ustawy wyczerpują inne czynności podjęte przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, obejmujące między innymi podanie do publicznej wiadomości informacji o możliwości składania uwag do gotowego projektu planu w formie zarządzenia, wyznaczenie 21-dniowego terminu składania uwag i wniosków oraz ich niniejsze rozpatrzenie.

2. *Przedstawiony do konsultacji projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Północnomazurska PLH280045 jest niezgodny z obowiązującym porządkiem prawnym, poprzez:*

- a. *naruszenie zapisów art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 627, ze zm.) poprzez zawarcie w treści zadań ochronnych ograniczeń prowadzenia gospodarki leśnej lub jej całkowitego uniemożliwienia, bez obiektywnego wykazania negatywnego oddziaływania tej gospodarki na obszar Natur 2000.*

Uwagi nie rozpatrywano – nie dotyczy ona zapisów poddanych konsultacjom.

Należy jednak wyjaśnić, że zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody działalność leśna nie podlega ograniczeniom na obszarze Natura 2000 jeżeli nie oddziałuje znacząco negatywnie na cele ochrony przyrody tego obszaru. Obecny stan ochrony siedlisk leśnych, będących przedmiotami ochrony obszaru, został oceniony zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, na podstawie metodyk monitoringu siedlisk opracowanych przez Generalny Inspektorat Ochrony Środowiska. Stan ten oceniono następująco: niezadowolający (U1) dla siedlisk 9170 grąd subkontynentalny i 91E0 łągi jesionowo-olszowe oraz zły (U2) dla siedliska 91F0 lasy łęgowe dębowo-jesionowo-wiązowe. Określone w planie zadań ochronnych cele ochrony dla tych siedlisk polegają na poprawie ich stanu ochrony do stanu odpowiednio: właściwego (FV) lub niezadowolającego (U1). Obniżone oceny ogólne (poniżej stanu właściwego) wiążą się między innymi z obniżonymi ocenami wskaźników bezpośrednio związanych z gospodarką leśną, odnoszących się między innymi do składu drzewostanów, wieku drzewostanów i ilości martwego drewna.

Zaplanowane działania ochronne dotyczące leśnictwa będą służyć realizacji założonych celów, a więc są prawnie dopuszczalnymi modyfikacjami dotychczasowej gospodarki leśnej. Projekt planu nie uniemożliwia prowadzenia gospodarki leśnej, czego dowodem jest fakt, że nie zaproponowano w nim

wylączenia z użytkowania żadnych drzewostanów, poza tymi, które już obecnie są wyłączone na podstawie planów urządzenia lasu.

- b. *Naruszenie art. 7 i 8 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach poprzez sformułowanie zadań ochronnych ukierunkowanych na konkretny przedmiot ochrony przy całkowitym zignorowaniu celów gospodarki leśnej, wpływu zadań na funkcje, które las ma wypełniać oraz obowiązków właścicieli lasów, określonych w art. 13 ustawy.*

Uwagi nie rozpatrywano – nie dotyczy ona zapisów poddanych konsultacjom oraz została sformułowana zbyt ogólnikowo, aby możliwe było precyzyjne ustosunkowanie się do niej. W szczególności nie wskazano, jakie zadania ochronne zawarte w projekcie planu zostały sformułowane „przy całkowitym zignorowaniu celów gospodarki leśnej, wpływu zadań na funkcje, które las ma wypełniać oraz obowiązków właścicieli lasów, określonych w art. 13 ustawy”.

- c. *Naruszenie art. 19 oraz 19c ustawy o lasach poprzez próbę zawłaszczenia kompetencji podmiotów określonych ustawą, przejawiającą się określaniem w zadaniach ochronnych technik i parametrów działań, zastrzeżonych ustawowo do kompetencji podmiotów wyspecjalizowanych, posiadających odpowiednie kwalifikacje.*

Uwagi nie rozpatrywano – nie dotyczy ona zapisów poddanych konsultacjom.

Należy zauważyć, że artykuły 19 i 19c ustawy o lasach stanowią, że dla lasów Skarbu Państwa sporządza się plany urządzenia lasu oraz że plany takie sporządzają podmioty dysponujące odpowiednim potencjałem technicznym i ludzkim. Plan zadań ochronnych nie jest planem urządzenia lasu, tylko aktem prawa miejscowego, a więc dokumentem nadrzędnym w stosunku do planu urządzenia lasu. W planie urządzenia lasu określa się bardzo szeroki zakres technik i parametrów działań, obejmujących wszystkie aspekty gospodarki leśnej, natomiast w projekcie planu zadań ochronnych, w tym dla Ostoi Północno-mazurskiej, określa się w formie działań jedynie te podstawowe zasady gospodarowania, których wdrożenie pozwoli osiągać ustalone cele ochrony leśnych siedlisk przyrodniczych i gatunków.

Bezpośrednio do relacji między planem urządzenia lasu a planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 i wskazanymi w nim działaniami ochronnymi odnoszą się Zasady Hodowli Lasu z 2012 r., czyli kluczowy dokument wewnętrzny Lasów Państwowych. Dotyczący tego zagadnienia § 12 brzmi:

1. Postępowanie hodowlane na chronionych siedliskach przyrodniczych dotyczy:

a) zasad planowania hodowlanego (hodowlano-ochronnego) podczas sporządzania projektu planu urządzenia lasu lub aneksu do planu urządzenia lasu, uwzględniających wykorzystanie właściwych gatunków drzew leśnych w składach przyszłych drzewostanów oraz projektowania rodzajów i form rębni, a także kierunków pielęgnowania lasu;

b) realizacji zatwierdzonego planu urządzenia lasu (aneksu do planu urządzenia lasu).

2. Chronione siedliska przyrodnicze podlegają ochronie na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody oraz wydanych na jej podstawie rozporządzeń.

3. Odrębnym zasadom postępowania hodowlanego podlegają chronione siedliska przyrodnicze stanowiące przedmiot ochrony w specjalnych obszarach ochrony siedlisk Natura 2000 (SOO). Modyfikacjom może także podlegać postępowanie hodowlane w obszarach specjalnej ochrony ptaków (OSO).

4. Zasady postępowania hodowlanego na chronionych siedliskach przyrodniczych powinny promować składy gatunkowe drzewostanów oraz kierunki i zasady ich zagospodarowania zgodne z charakterystycznym dla nich priorytetem ochronnym.

5. Ochronę siedlisk przyrodniczych należy prowadzić na każdym etapie rozwoju drzewostanu odpowiednimi do osiągnięcia celu, dotychczas stosowanymi metodami hodowlanymi, których zakres powinien wynikać z potrzeb ustanowionej ochrony.

6. Propozycje rozwiązań hodowlano-ochronnych dla konkretnych siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których wyznaczono specjalne obszary ochrony siedlisk, i w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, a także dla chronionych siedlisk występujących poza tymi obszarami przyjmowane są na etapie sporządzania projektu planu urządzenia lasu.

3. *Zgłaszane w trakcie prac nad projektem uwagi i wnioski ze strony Lasów Państwowych (pisma: N-73-4/13 z dnia 08.11.2013 r., ZO.II.7322-29/13 z dnia 13.11.2013 r., ZO.II.7322/29/13/14 ZG-5100-3/14 z dnia 14.02.2014 r.) jak również uwagi zgłaszane ustnie do protokołu w trakcie spotkań konsultacyjnych, zachowują swoją aktualność. Nieuwzględnienie w całości ich formy i treści dyskwalifikuje projekt planu zadań ochronnych jako dokument poddany konsultacjom społecznym, co w konsekwencji dowodzi, że nie dopełniono*

obowiązku określonego art. 28 ust. 3 ustawy z dn. 16 kwietnia 2004 r. – o ochronie przyrody (tekst jedn. Dz. U. 2013, poz. 627 ze zm.)

Uwagi nie rozpatrywano – nie dotyczy ona zapisów poddanych konsultacjom.

Należy jednak zauważyć, że do uwag zawartych w przywołanych pismach oraz do uwag zgłaszanych podczas spotkań ustosunkowano się w dokumentacji planu zadań ochronnych. Szereg uwag uwzględniono, a w odpowiedziach na uwagi odrzucone wyjaśniono powody odrzucenia.

Art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody stanowi: „Sporządzający projekt planu zadań ochronnych, (...), umożliwi zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu”. Zgodnie z wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska „Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000” (2012) realizacja powyższego wymogu powinna być realizowana za pomocą cyklu spotkań dyskusyjnych poświęconych kolejnym etapom prac nad planem, na które zaprasza się podmioty i osoby prowadzące działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000. Procedura opracowania niniejszego planu zadań ochronnych obejmowała przeprowadzenie pięć całonocnych spotkań informacyjno-diskusyjnych z interesariuszami. Przedstawiciele Lasów Państwowych licznie i aktywnie uczestniczyli w tych spotkaniach, zgłaszając większość uwag i wniosków odnotowanych w protokołach ze spotkań i w szablonie dokumentacji planu zadań ochronnych.

Art. 28 ust. 4 cyt. ustawy stanowi natomiast, że „Sporządzający projekt planu zadań ochronnych, (...), zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu”. Tryb określony w przywołanej ustawie dotyczy udostępnienia gotowego projektu dokumentu do publicznego wglądu oraz do rozpatrzenia uwag zgłoszonych do gotowego projektu. Z art. 42 ustawy jednoznacznie wynika, że organ sporządzający projekt dokumentu ma obowiązek rozpatrzyć uwagi i wnioski zgłoszone w terminie wyłożenia projektu do publicznego wglądu, ale nie ma obowiązku ich uwzględniania. Przepis ten stanowi, że organ ten dołącza do przyjętego dokumentu uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

4. *Załączone do projektu zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych uzasadnienie zawiera treści nieprawdziwe:*

- *W części odnoszącej się do gospodarki leśnej – mające charakter pomówienia, podważające zasadność stosowania przez zarządzającego lasami prawa w postaci ustawy o lasach,*

Uwagi nie rozpatrywano. Uwaga jest zbyt ogólna, aby móc się do niej ustosunkować. W szczególności nie wskazano, jakie pomówienia zawarto w uzasadnieniu do projektu zarządzenia.

- *W części dotyczącej opisu spotkań informacyjno-diskusyjnych sugeruje udział Zespołu Lokalnej Współpracy w tworzeniu dokumentacji i wpływ jego członków na treści w niej zawarte.*

Uwagę odrzucono. Zawarty w uzasadnieniu do zarządzenia opis udziału Zespołu Lokalnej Współpracy oraz przebiegu pięciu spotkań informacyjno-diskusyjnych jest zgodny ze stanem faktycznym. W sposób szczegółowy udział Zespołu Lokalnej Współpracy w pracach nad projektem planu przedstawiają protokoły ze spotkań, uwagi wnoszone przez członków ZLW oraz odpowiedzi na te uwagi, zawarte w dokumentacji planu zadań ochronnych.

- *Zastosowanie uzasadnienia tej treści nosi wszelkie znamiona naruszenia art. 5 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny (tekst jedn. Dz.U. 2014, poz. 121 ze zm.) i nie może korzystać z ochrony prawnej.*

Uwagi nie rozpatrywano. Uwaga jest zbyt ogólna, aby móc się do niej ustosunkować. Art. 5 Kodeksu Cywilnego stanowi: „Nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współzycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony”. W uwadze nie wyjaśniono kto i z jakiego swojego prawa uczynił użytek sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współzycia społecznego.

5. *Zarzuca się pogardę prawa w postaci ignorowania art. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w części dotyczącej „...zapewnienia ochrony środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju”, której to definicję formułuje art. 3 pkt 50 ustawy z dn. 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tekst jedn. Dz. U. 2013, poz. 1232 ze zm.) jako rozwoju społeczno-gospodarczego opartego na procesie integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych... Ujęte w projekcie działania ochronne uniemożliwiają nie tylko rozwój ale wręcz hamują istniejące procesy gospodarcze i społeczne poprzez nałożenie ograniczeń, które niekorzystnie przełożą się nie tylko na sferę gospodarki regionu i jakość życia mieszkańców ale mogą stworzyć zagrożenie dla środowiska przyrodniczego.*

Uwagę odrzucono. W uwadze nie wskazano w czym projekt zarządzenia narusza zasadę zrównoważonego rozwoju, w tym jakie zapisy projektu planu uniemożliwiają rozwój i/lub stwarzają zagrożenie dla środowiska przyrodniczego. Analiza projektu przeprowadzona przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Olsztynie nie wykazała istnienia takich zapisów. W trakcie prac nad projektem planu przedstawiciele społeczeństwa najczęściej podnosili obawy związane z ewentualnym negatywnym wpływem projektu planu na gospodarkę leśną i na możliwości lokalizacji inwestycji. Obawy takie zgłaszali pracownicy Lasów Państwowych oraz samorządów gminnych. Odnośnie gospodarki leśnej, plan zadań ochronnych nie proponuje wyłączenia z działań gospodarczych żadnych powierzchni leśnych poza tymi, które zostały wyłączone w obecnie obowiązujących planach urządzenia lasu. Plan zadań ochronnych wprowadza jedynie modyfikacje dotyczące gospodarowania leśnymi siedliskami przyrodniczymi, służące osiągnięciu celów ochrony ustalonych dla tych siedlisk. Odnośnie zagospodarowania przestrzennego, plan zadań ochronnych umożliwia powiększenie w ciągu 10 lat o ponad 80% powierzchni zwartej zabudowy na terenach położonych w pobliżu jezior będących przedmiotami ochrony w Ostoi Północnomazurskiej, a także lokalizowanie wybranych przedsięwzięć budowlanych poza projektowanymi granicami zwartej zabudowy. W opinii Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska nie są to warunki mogące zagrozić zrównoważonemu rozwojowi terenów położonych w granicach i w sąsiedztwie Ostoi Północnomazurskiej.

6. *Zarzut dotyczący błędów pisarskich.*

Uwagę uwzględniono. Błędy zostały poprawione.

7. *Zarzut dotyczący licznych nadużyć typu zastosowania w treści istniejących zagrożeń dla obszaru, sformułowań: „popieranie sosny i olszy; wprowadzanie gatunków obcych geograficznie – modrzew, buk, jawor; wspomaganie ekspansji apofitów i niecierpka drobnokwiatowego, upraszczanie struktury wiekowej i przestrzennej; utwardzanie żwirów placów manewrowych i szlaków zrywkowych; usuwanie martwych, zamierających i dziuplastych drzew... w lasach; elementy gospodarki leśnej prowadzące do usuwania starych drzew i martwego drewna...; i innych, tym podobnych. Są to treści nieuprawnione, nie mające uzasadnienia w rzeczywistości, będące wytworem wyobraźni autora, rzucające złe światło na prowadzoną, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju – gospodarką leśną. Jako ewidentnie złą wolę autora i działanie z premedytacją, w celu podważenia kompetencji i kwalifikacji administracji Lasów Państwowych, odbieram kilkukrotne podniesienie w projekcie planu faktu wykonania rębni zupełnej w wydzieleniu 01-11-2-16-478-d Nadleśnictwo Giżycko, które to wydzielenie według „eksperckiej” wiedzy autora powinno być zakwalifikowane do lasów łęgowych. Na podstawie jednostkowego, własnego i autorytatywnego stwierdzenia, autor planu stawia ogólną tezę i powtarza kilka razy w różnych punktach planu, że w Nadleśnictwie Giżycko w lasach łęgowych stosuje się rębnie zupełne. Podkreślam z całą mocą, że do prawidłowego określenia siedliska przyrodniczego, oprócz wiedzy „eksperckiej” konieczne jest wykonanie badań fitosocjologicznych i glebowych. Badania takie, również w wydzieleniu 01-11-2-16-478-d prowadził wyspecjalizowany podmiot, posiadający odpowiedni do prawidłowego określenia siedliska, potencjał techniczny i intelektualny. Wykonana przez niego identyfikacja siedliska przyrodniczego, jako ols typowy, nie budzi żadnych wątpliwości i opiera się na szczegółowych badaniach ekspertów z odpowiednim przygotowaniem zawodowym. Przyzwolenie organu ustanawiającego plan zadań ochronnych na opisane wyżej nadużycie i manipulację dyskredytuje dokument i naraża Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Olsztynie na zarzut nierzetelności i tendencyjności w ustalaniu stanów faktycznych.*

Uwagę uwzględniono częściowo, w zakresie dotyczącym zagrożenia D01.01. Wykreślono wzmiankę o szlakach zrywkowych. W pozostałej części uwagę odrzucono z następujących powodów:

- w wielu drzewostanach Ostoi Północnomazurskiej udział sosny i olszy na siedliskach grądowych znacznie wykracza poza zakres spotykany w drzewostanach o naturalnej strukturze gatunkowej. W łągach, w tym w szczególności w łągowych lasach dębowo-jesionowo-wiązowych, bardzo silnie nadreprezentowana jest olsza czarna. Główną przyczyną takiego stanu rzeczy, poza zjawiskami naturalnymi (choroby jesionów i wiązów), jest popieranie tych gatunków w odnowieniach w ramach gospodarki leśnej;
- w drzewostanach Ostoi Północnomazurskiej obecne są gatunki obce geograficznie, w tym modrzew, buk i jawor. Gatunki te, w tym zwłaszcza modrzew, występują także na powierzchniach odnowionych w ostatnich 20 latach. W przypadku modrzewia są to ewidentnie odnowienia sztuczne;
- odsłanianie dużych powierzchni dna lasu prowadzi do radykalnych zmian w runie, polegających przede wszystkim na masowym wkraczaniu zarówno rodzimych gatunków synantropijnych (apofitów), jak również niecierpka drobnokwiatowego;
- rębnie zupełne oraz rębnie gniazdowe zupełne prowadzą do uproszczenia struktury wiekowej i przestrzennej lasu, jeżeli są stosowane w drzewostanach wielowiekowych, jak ma to miejsce w przypadku niektórych wydzieleń w Ostoi Północnomazurskiej;
- w lasach gospodarczych przeciętna ilość martwego drewna jest wielokrotnie mniejsza niż w lasach naturalnych. Przyczyną tego stanu rzeczy jest gospodarka leśna, która prowadzona jest tak, aby drzewa narażone na zamieranie usuwać w ramach rutynowych zabiegów pielęgnacyjnych, a drzewa z rejonów, w których (z różnych przyczyn, zwykle kłęsk żywiołowych) nastąpiło nagromadzenie martwego drewna – usuwać w ramach cięć przygodnych. Według planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Giżycko w latach 2001-2005 usunięto blisko 337 000 m³ posuszu, wywrotów i złomów, a więc przeciętnie 15 m³ martwego drewna z każdego hektara lasu;
- odnośnie usuwania starych drzew, to jednym z fundamentów współczesnej gospodarki leśnej jest usuwanie w ramach cięć rębnych tych drzew, które osiągnęły wiek rębności, który w uproszczeniu można utożsamiać z początkiem fizjologicznej starości drzewa. Pozyskanie takich drzew zaplanowano w obowiązującym planie urządzenia lasu Nadleśnictwa Giżycko na ponad 618 000 m³.

Odnośnie wydzielenia 1-11-2-16-478-d, to ani w projekcie zarządzenia, ani w szablonie dokumentacji planu zadań ochronnych nie ma o nim żadnej bezpośredniej wzmianki. Kwestia wykonania w tym wydzieleniu rębni zupełnej rzeczywiście była podnoszona w ramach spotkań informacyjno-dyskusyjnych. Wykonawca podczas tych spotkań przedstawił informację o tym, że charakter roślinności zielnej na zrębie wskazuje zdecydowanie na łągowy, a miejscami nawet grądowy charakter siedliska, a nie na ols typowy. Wykonawca zwrócił również uwagę, że zrąb ten został zaorany, co byłoby praktycznie niewykonalne, gdyby warunki siedliskowe odpowiadały olsowi typowemu, ponieważ w ujęciu fitosocjologicznym ols typowy to siedlisko bagienne, z wodą stojącą na powierzchni przez większą część roku.

8. *Zarzut obraży prawa w postaci lakonicznego i nierzetelnego zastosowania przepisów Rozporządzenia Ministra Środowiska z dn. 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 stanowiących w § 3 pkt 3, gdzie autor bez należytej staranności dokonał oceny stanu przedmiotów ochrony w obszarze, nie wykorzystując wszelkich dostępnych informacji będących w zasobach zainteresowanych instytucji (zwłaszcza: nadleśnictw, Instytutu Rybactwa Śródlądowego). I tak, wskutek braku konsultacji bezpośrednich i woli wyjaśnienia ze strony wykonawcy szeregu istotnych informacji, zapisy projektu planu i zarządzenia nie odpowiadają rzeczywistym stanom i wartościom na gruncie. Wykonawca świadomie ignoruje i obniża istotę informacji pochodzących z wiarygodnych źródeł, jak np. „charakterystykę lasów i walorów przyrodniczych Nadleśnictw Borki i Giżycko...” zawarte w Planach urządzenia lasu – nadając im rangę dokumentów zaledwie „bardzo ważnych”, natomiast tzw. „ekspertyzy przyrodnicze” – autorstwa swojego i Pana Daniela Doktora (podleśniczy w Nadleśnictwie Borki) – kwalifikuje jako „kluczowe” pod względem wartości!!!*

Uwagę odrzucono. Oceny stanu ochrony przedmiotów ochrony dokonano na podstawie analizy wszelkich dostępnych informacji, a w zdecydowanej większości przypadków przede wszystkim na podstawie przeprowadzonych badań terenowych opartych na metodykach monitoringu siedlisk i gatunków, opracowanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Wyniki tych badań zawarto w załączniku do dokumentacji planu zadań ochronnych. W pracach nad planem wykorzystano obszerne i bardzo szczegółowe bazy danych Systemu Informatycznego Lasów Państwowych. W znacznie mniejszym stopniu wykorzystano inne dokumenty Lasów Państwowych, takie jak program ochrony przyrody, ponieważ zawierają one bardzo niepełne i ogólnikowe wzmianki o obecności na terenie nadleśnictwa niektórych siedlisk i gatunków

będących przedmiotami ochrony obszaru Ostoja Północnomazurska. Odnośnie zasobów Instytutu Rybactwa Śródlądowego, to przedstawiciele Instytutu podczas spotkań informacyjno-dyskusyjnych stwierdzili, że placówka ta nie dysponuje żadnymi aktualnymi danymi o gatunkach ryb będących przedmiotami ochrony w Ostoi Północnomazurskiej. Dane o tych gatunkach wykonawca pozyskał do planu zadań ochronnych w wyniku przeprowadzenia ichtiologicznych prac terenowych.

Odnośnie rangi poszczególnych dokumentów i źródeł informacji, to wśród źródeł kluczowych wymieniono System Informatyczny Lasów Państwowych. Informacje przyrodnicze zawarte w planach urzędzenia lasów, w tym w programach ochrony przyrody i prognozach oddziaływania do planów urzędzenia lasów, zawierają jedynie informacje o obecności niektórych przedmiotów ochrony, natomiast z reguły nie zawierają ani konkretnych lokalizacji, ani ocen stanu ochrony, ani analiz zagrożeń, ani propozycji działań ochronnych. Informacje o siedliskach i gatunkach Natura 2000 podawane w tych źródłach są na ogół wtórne do zawartych w niezweryfikowanym standardowym formularzu danych obszaru Natura 2000. Co się tyczy informacji o planowanych zabiegach gospodarczych, to znajdują się one nie tylko w planach urzędzenia lasu, ale także w formie znacznie bardziej użytecznej w Systemie Informatycznym Lasów Państwowych (system informacji przestrzennych). Z tych powodów uznano, że plany urzędzenia lasu wraz z dokumentami towarzyszącymi to źródła bardzo ważne, ale nie kluczowe.

Ponieważ oceny stanu ochrony przedmiotów ochrony, wykonane na podstawie badań terenowych i zgodnie z metodykami GIOŚ przez zespół wykonawcy są jedynymi takimi ocenami wykonanymi dotychczas dla Ostoi Północnomazurskiej, uznano, że są to źródła o znaczeniu kluczowym.

Pan Daniel Doktor od lat zajmuje się saproksyliczną entomofauną Mazur, uczestnicząc między innymi w państwowym monitoringu chrząszczy saproksylicznych (w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska GIOŚ).

9. *Nie dziwi zatem ustalenie celu działań ochronnych dla jelonka rogacza w postaci „zachowania populacji i siedlisk w stanie nie pogorszonym” przy zinwentaryzowanej obecności (hipotetycznej) „jednego żywego samca i szczątków innego” (str. 44) w ostoi, czy określenie populacji bobra na poziomie ok. 15 rodzin w całej ostoi (str. 46), gdzie tylko na gruntach Nadleśnictwa Borki w granicach obszaru Natura 2000 znajduje się 13 rodzin.*

Uwagę odrzucono. Ustalony cel ochronny dla ginącego gatunku, jakim jest jelonek rogacz, jest wyrazem realistycznej oceny zarówno bardzo trudnej sytuacji gatunku w obszarze Natura 2000, jak i perspektyw jej poprawy. W związku z uwzględnieniem uwagi GDOŚ odnośnie formułowania celów działań ochronnych, otrzymał on brzmienie „Utrzymanie obecnego złego (U2) stanu ochrony”.

Do oszacowania liczebności bobra posłużono się danymi z Systemu Informatycznego Lasów Państwowych (SILP), według których w obszarze Natura 2000 w 2013 r. było 11 żeremi, oraz własnymi obserwacjami, z których wynikało, że przynajmniej kilka żeremi nie jest uwzględnionych w SILP.

VI Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

- 1) *Zgodnie z § 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z dnia 8 marca 2010 r. z późn. zm.) zakres prac koniecznych do sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru obejmuje (...) ustalenie działań ochronnych wynikających z ustalonych celów działań ochronnych, w tym wskazanie a) działań ochronnych zapewniających możliwość monitoringu osiągnięcia celów działań ochronnych, a zwłaszcza monitoringu przyjętych parametrów stanu ochrony przedmiotów ochrony, a dla obszaru znajdującego się na terenie gospodarstwa rolnego lub jego części z podziałem na działania obligatoryjne i fakultatywne.*

W przedmiotowym projekcie zarządzenia brak takiego podziału, stąd odniesienie się do proponowanych działań z pozycji ARiMR jest bardzo trudne wręcz niemożliwe.

W załączniku nr 5 do zarządzenia: Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania dla obszaru Natura 2000 Ostoja Północnomazurska – wpisane są działania dotyczące terenów rolniczych m.in. kod: A18 „Przywrócenie użytkowania kośnego na dawnych łąkach rajgrasowych”, A20 „Ochrona czynna torfowiska Perkuny”, Bo3 „Zachowanie istniejących barier biogeochemicznych na terenach rolniczych”, Bo4 „Powstrzymanie się od składowania obornika nad wodami”, Bf3 „Ekstensywne użytkowanie łąk rajgrasowych” – natomiast przy żadnym z nich nie ma określenia czy jest ono działaniem fakultatywnym czy obligatoryjnym.

Należy zauważyć, że działania obligatoryjne nie mogą (nie powinny) pokrywać się z wymogami Programu rolnośrodowiskowego (PRS), gdyż stwarza to zagrożenie dla płatności rolnośrodowiskowych. Wobec braku określenia o jaki rodzaj działań chodzi (w odniesieniu do terenów rolniczych) – fakultatywne/obligatoryjne, szczególnie niepokój, budzą zapisy dotyczące działania – kod Bf3 – „Ekstensywne użytkowanie łąk rajgrasowych”. Gdyby wskazane działanie miało być obligatoryjnym nie powinno zawierać zapisów (...) „pozostawienie 5-20% powierzchni nieskoszonej. Pozostałe warunki jak dla wariantu 5.7 w ramach programu rolnośrodowiskowego 2007-2013” – uwaga jak wyżej – pokrywałyby się z wymogami PRS.

Proszę rozważyć, czy nie byłoby bardziej wskazaniem, ogólne odesłanie do stosowania w tym zakresie przepisów aktualnie obowiązującego programu rolnośrodowiskowego oraz przepisów obowiązujących w nowej perspektywie finansowej 2014-2020 i później.

Uwagę uwzględniono. Przeanalizowano ponownie wskazane działania i wprowadzono zmiany. Zapisy działań Bo3 „Zachowanie istniejących barier biogeochemicznych na terenach rolniczych”, Bo4 „Powstrzymanie się od składowania obornika nad wodami” zostały zmodyfikowane. Przy pierwszym z nich wskazano, że jest działaniem obligatoryjnym. W związku z uwzględnioną uwagą GDOŚ zakres drugiego z działań zmieniono na: „Zapobiegnięcie skutkowi polegającemu na spływie powierzchniowym biogenów z obornika składowanego na ziemi poprzez składowanie go w odległości nie mniejszej niż 100 m od wód powierzchniowych. Działanie nie dotyczy gospodarstw...”.

Działania A18 „Przywrócenie użytkowania kośnego na dawnych łąkach rajgrasowych” i Bf3 „Ekstensywne użytkowanie łąkach rajgrasowych” dotyczą siedliska 6510, natomiast A20 „Ochrona czynna torfowiska Perkuny” dotyczy siedliska 7140. W związku z uwagą GDOŚ, że odnoszą się one do siedlisk, które nie są przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000, działania zostały usunięte z zarządzenia.

- 2) *Pragnę podkreślić, że działania obligatoryjne powinny posiadać reprezentację wektorową, tj. powinny jednoznacznie określać zakres terytorialny przedmiotów ochrony, których dotyczą działania określone w PZO (najlepiej aby dane były w formacie: xml/gml lub shp).*

Wyjaśnienie. Pliki wektorowe (w formacie SHP) zostaną dołączone do obwieszczenia o przyjęciu dokumentu i sposobie rozpatrzenia uwag i będą dostępne na stronie Biuletynu Informacji Publicznej RDOŚ w Olsztynie.

- 3) *W nawiązaniu do uwag ARiMR, przekazanych przy e-mailu z dnia 05.12.2013 r. (pkt 137 i 138 sekcji 11 projektu PZO - Zestawienie uwag i wniosków MODUŁ C i adnotacji, że uwagę uwzględniono) pragnę podkreślić, że ARiMR (Biuro Powiatowe w Węgorzewie, Biuro Powiatowe w Giżycku, Oddział Regionalny w Olsztynie) wskazany jest w dokumentacji PZO w sekcji: 1.7 „Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności”, w związku z powyższym proszę o jej usunięcie, zgodnie z naszymi wcześniejszymi prośbami a przede wszystkim zgodnie z rekomendacją przekazaną wszystkim Regionalnym Dyrekcjom Ochrony Środowiska przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska przy piśmie znak DZP-WP.6320.34.2014.jb z dnia 27 marca 2014 r.*

Uwagę odrzucono. Zgodnie z przytoczonym pismem Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w zarządzeniach ustanawiających plany zadań ochronnych nie należy wskazywać Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa jako wykonawcy działań ochronnych. Pismo to nie odnosi się jednak do zapisów w tabeli 1.7. dokumentacji PZO. Dokumentacja ta jest jedynie zapisem prac nad opracowaniem PZO i uwarunkowań, jakie towarzyszyły jego powstaniu. W punkcie 1.7 dokumentacji wymieniono szereg instytucji, w większości państwowych, które poprzez swoją działalność mają znaczący udział w szeroko pojętym zarządzaniu obszarem Natura 2000. ARiMR, jako państwowa agencja kontrolująca sposób gospodarowania ogromną większością otwartych terenów obszaru, niewątpliwie należy do takich instytucji. Zapis taki nie skutkuje nałożeniem na ARiMR jakiegokolwiek odpowiedzialności związanej z wprowadzaniem działań ochronnych.

VII Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Olsztynie

1. *Należy zwiększyć czytelność Modułu C – ustalenie działań ochronnych. Tabela w obecnym kształcie nie jest czytelna, wymaga wydruku co najmniej na papierze rozmiaru A3.*

Uwagę uwzględniono. W Module C dokumentacji planu zmieniono wielkość czcionki Times New Roman na 10 pt, czyli taką samą, jak w modułach A i B dokumentacji, co zapewnia czytelność dokumentu.

2. Uwaga do działania ochronnego Bo5 „Utrzymanie ciągłości drzewostanów nad jeziorami i ochrona zalesionych brzegów przed erozją”. Wnioskuje się o przewidzenie możliwości usuwania drzew znajdujących się w pobliżu jezior w przypadku, gdy dane drzewo zagraża życiu ludzkiemu bądź dobytkowi. Należy również zapewnić możliwość usunięcia drzew powalonych stwarzających zagrożenie (po uzyskaniu zgody RDOŚ).

Wyjaśnienie. Wskazane działanie daje możliwość usuwania drzew w ramach zabiegów pielęgnacyjnych oraz w ramach użytkowania rębego (wykluczono jedynie możliwość wykonywania rębni zupełnych). Dotyczy to także drzew zagrażających życiu ludzkiemu i dobytkowi.

3. Uwaga do działania ochronnego Bo10 „Pozostawienie dorodnych drzew do naturalnej śmierci”. Proponuje się zmianę zapisu np. na „Pozostawienie dorodnych drzew do naturalnego rozpadu (rozkładu)”.

Uwagę uwzględniono. Zastosowano zapis „Pozostawienie dorodnych drzew do naturalnego rozpadu”.

4. Wnioskuje się o wskazanie, jako podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie poszczególnych działań ochronnych, RDOŚ w Olsztynie. W przypadku realizowania zadań we współpracy, czy przy udziale innych podmiotów należy wskazać, że to RDOŚ w Olsztynie jest podmiotem nadzorującym. Ewentualne stosowanie zapisu „RDOŚ w Olsztynie we współpracy z...”.

Uwagę odrzucono. W uwadze nie wskazano konkretnych zapisów, które wadliwie określałyby przedmiot odpowiedzialny za realizację działań. Projekt planu nie wymienia wśród przedmiotów odpowiedzialnych Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Olsztynie. W przypadku części działań podmioty odpowiedzialne za ich realizację zostały zmodyfikowane w związku z uwzględnieniem uwag innych podmiotów.

5. Uwaga do punktu 2.3 dokumentacji PZO „Struktura własności i użytkowania gruntów”. Po zsumowaniu udziału procentowego wszystkich użytków gruntowych wynika, że poszczególne użytki gruntowe łącznie zajmują 100,02% obszaru. Należy zweryfikować te dane.

Uwagę uwzględniono – dane w punkcie 2.3 dokumentacji planu skorygowano.

VIII Urząd Gminy w Pozezdrzu

1. Załącznik graficzny nr 9 do planu zadań jest niezgodny z kierunkami zagospodarowania i polityką przestrzenną Gminy Pozezdrze zawartymi w dokumentach planistycznych. Nie uwzględnia ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów w trakcie opracowania oraz obowiązujących decyzji o warunkach zabudowy na terenach sąsiadujących z obszarem Natura 2000. Wnoszę o uwzględnienie ustaleń zawartych w miejscowych planach oraz decyzjach ustalających warunki zabudowy.

Uwagę odrzucono. Wskazany załącznik, przedstawiający w formie graficznej wskazania do gminnych dokumentów planistycznych, został sporządzony na podstawie analizy wszystkich dokumentów przekazanych przez Gminę Pozezdrze. Z istoty wskazań do dokumentów planistycznych wynika, że nie muszą one być zgodne z tymi dokumentami, natomiast powinny służyć zachowaniu lub przywracaniu właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000. W uwadze nie wskazano konkretnych ustaleń gminnych dokumentów planistycznych, które zdaniem Gminy można by uwzględnić bez uszczerbku dla przedmiotów ochrony, a które nie zostały uwzględnione planie zadań ochronnych, dlatego trudno jest się odnieść do uwagi w sposób bardziej precyzyjny.

2. Uwaga do załącznika nr 5, do działania ochronnego A8 – wprowadzenie obowiązku utrzymania stężenia fosforu ogólnego poniżej 1 mg P/l w ściekach odprowadzanych z oczyszczalni w Pozezdrzu przy wydawaniu pozwoleń wodno-prawnych nie ma pokrycia w obowiązujących przepisach. Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego utrzymanie stopnia fosforu ogólnego poniżej 1 mg P/l wymagane jest dla oczyszczalni obsługujących powyżej 100 000 RLM.

Wyjaśnienie. Uwagi nie rozpatrywano, ponieważ w związku z uwzględnioną uwagą Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska wskazane działanie zostało usunięte z zarządzenia.

3. Uwaga do załącznika nr 5, do działania ochronnego A15 „Ograniczenie dowolności w lokalizacji pomostów” – załącznik graficzny nr 9, na którym wyznaczono odcinki brzegów do lokalizacji pomostów, pirsów, basenów portowych, kąpielisk i innych urządzeń wodnych nie uwzględnia wszystkich istniejących i projektowanych lokalizacji wymienionych urządzeń zawartych w dokumentach planistycznych.

Uwagę uwzględniono częściowo. Załącznik graficzny został sporządzony na podstawie analizy wszystkich dokumentów przekazanych przez Gminę Pozezdrze, co nie oznacza, że wszystkie istniejące i projektowane przez gminę lokalizacje urządzeń wodnych muszą być w nim uwzględnione. W załączniku tym jako miejsca lokalizacji urządzeń wodnych nad jeziorami wskazano te odcinki brzegów, które już zostały silnie zmienione w wyniku dotychczasowych działań człowieka lub też z przyczyn naturalnych są pozbawione roślinności wodnej. Skupienie urządzeń wodnych na takich odcinkach pozwoli na rozwój funkcji rekreacyjnych przy możliwie najmniejszym negatywnym oddziaływaniu na jeziora.

W uwadze nie wskazano konkretnych lokalizacji, które zdaniem Gminy można by dodatkowo uwzględnić bez uszczerbku dla przedmiotów ochrony, dlatego trudno jest się odnieść do uwagi w sposób bardziej precyzyjny. Zakres działania w załączniku nr 5 został jednak zmieniony na następujący: „Zapobiegnięcie skutkowi w postaci nadmiernej ingerencji w strefę brzegową jezior powodującej niszczenie roślinności nadwodnej i podwodnej w miejscu lokalizacji urządzeń wodnych poprzez **skupienie** budowy nowych i rozbudowy istniejących pomostów, pirsów, basenów portowych, kąpielisk i innych urządzeń wodnych do wyznaczonych odcinków brzegów jezior”.

4. *Uwaga do załącznika nr 5, do działania ochronnego A16 „Zachowanie ostrożności w procesach decyzyjnych poprzedzających przedsięwzięcia nad jeziorami”. Należy wskazać podstawę prawną aby każde przedsięwzięcie planowane w odległości 500 m od jezior uznawać za mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Rodzaje przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zostały określone w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 60 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, natomiast art. 96 ustawy zobowiązuje organ właściwy do wydania decyzji do rozważenia przed wydaniem decyzji, czy przedsięwzięcie inne niż mogące znacząco oddziaływać na środowisko, może potencjalnie znacząco oddziaływać na Naturę 2000. Na jaki przepis prawa powoła się wójt, burmistrz nakładając na wnioskodawcę obowiązek przedłożenia RDOŚ stosownej dokumentacji? Obszar Gminy w sąsiedztwie ostoi oraz Obszar Ostoi w całości zlokalizowany jest w Obszarze Chronionego Krajobrazu Krainy Wielkich Jezior Mazurskich. Zakazy i strefy ochronne zostały ustalone w uchwale Sejmiku Województwa i mówi się o 100 m strefie ochronnej od brzegów jezior, na jakiej więc podstawie została wprowadzona strefa ochronna w odległości 500 m od jezior Ostoi?*

Uwagę uwzględniono częściowo. Jeziora eutroficzne i mezotroficzne są przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Północnomazurska. Są to jednocześnie ekosystemy, których stan zależy bezpośrednio od tego, w jaki sposób jest użytkowana i zagospodarowana ich zlewnia. W przypadku jezior Ostoi Północnomazurskiej zlewnia ma powierzchnię ponad 7-krotnie większą niż powierzchnia samych jezior i sięga pod Kętrzyn na zachodzie i do Puszczy Boreckiej na wschodzie. Oznacza to, że przedsięwzięcia podejmowane nawet w bardzo dużej odległości od jezior mogą w pewnych sytuacjach mieć na nie realny negatywny wpływ. Szczególnie niekorzystnie oddziaływać mogą jednak przedsięwzięcia położone w pobliżu brzegów, ponieważ droga, jaką muszą przebyć generowane przez nie zanieczyszczenia jest stosunkowo krótka, a poza samym wzrostem ilości zanieczyszczeń pojawia się problem negatywnych oddziaływań na roślinność lądową okalającą jezioro i roślinność wodną. Te negatywne oddziaływania są powodowane wzrostem penetracji brzegów przez ludzi, a także celowym i świadomym niszczeniem roślinności poprzez budowę pomostów, wysypywanie piasku, wycinanie drzew i krzewów itd. Takie działania nie tylko niszczą bezpośrednio walory przyrodnicze roślinności jeziora, ale pozbawiają jezioro bariery ochronnej, która dotychczas zatrzymywała część zanieczyszczeń płynących z terenów rolniczych i zabudowanych. Przedsięwzięcia budowlane realizowane w pobliżu jezior i poza zwartą zabudową mają też często i inne konsekwencje, jak powstawanie nowych dróg dojazdowych, również powodujących nasilenie procesów erozji i transportu biogenów, oraz powstawanie rozległej sieci infrastruktury technicznej (woda, prąd) z dala od zabudowy. Takie uzbrajanie terenu w celu obsłużenia pojedynczych, oddalonych posesji dodatkowo zwiększa presję na zabudowę terenów przyjeziornych.

Wszystkie te okoliczności przemawiają za tym, aby na podstawie art. 96 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko uznawać przedsięwzięcia realizowane w niedużej odległości od brzegów jezior i poza granicami zwartej zabudowy za przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000.

W zakresie działania znajduje się wskazanie do uznawania pewnych kategorii przedsięwzięć za przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, a nie na środowisko

(bowiem jak słusznie wskazano w uwadze kryterium kwalifikacji do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko). Podstawą prawną, na którą powinien powołać się wójt lub burmistrz nakładając na wnioskodawcę obowiązek przedłożenia RDOŚ stosownej dokumentacji jest właśnie przywołany powyżej 96 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie....

Odnosnie wyznaczenia odległości 500 m jako granicznej, przyjęto że jest to dystans, który można pokonać spacerem w ciągu pięciu minut, co oznacza, że przedsięwzięcia realizowane w tej odległości mogą przyczyniać się do wzrostu presji na jeziora nie tylko przez wzrost ładunku zanieczyszczeń generowanego w zlewni, ale i poprzez wzrost penetracji i dewastację brzegów jezior. Zważywszy istotę zasady przezorności należy uznać, że jeżeli nie cały obszar zlewni jezior, to przynajmniej półkilometrowy pas wokół brzegów, poza terenami zabudowanymi, powinien być traktowany jako strefa, w której realizacja przedsięwzięć może potencjalnie wiązać się ze znaczącymi negatywnymi oddziaływaniami na jeziora.

Z uwagi na uwzględnienie uwagi GDOŚ działanie przeniesiono z załącznika nr 5 do załącznika ze wskazaniami do dokumentów planistycznych, a dokładniej do wymienionych tam studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Zmodyfikowano zapisy na następujące „Wprowadzić zapisy informujące, że przedsięwzięcia planowane w odległości do 500 m od jezior obszaru Natura 2000, zlokalizowane (...), mogą znacząco negatywnie wpływać na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Północnomazurska, jego integralność oraz spójność sieci Natura 2000, zgodnie ze wskazanym w planie zadań ochronnych katalogiem zagrożeń (określonym w załączniku nr 3 do zarządzenia) dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, związanych m.in. z rozproszonymi zanieczyszczeniami wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem, z powodu ścieków z gospodarstw domowych oraz z innych źródeł, a także związanych z pirsami / przystaniami turystycznymi lub molami. Każdorazowo przed realizacją ww. działań lub inwestycji w obszarze Natura 2000 lub jego sąsiedztwie należy szczegółowo rozważyć ich wpływ na ten obszar Natura 2000.”.

5. Uwaga do załącznika nr 8 – wskazania do zmian w dokumentach planistycznych. Plan zadań ochronnych będzie miał w przyszłości charakter prawa lokalnego, a więc wytycznych do aktów planistycznych opracowywanych przez samorząd. Projekt zawiera szereg ograniczeń w zabudowie i zagospodarowaniu terenów np. na str. 73 i 74, które mają charakter wytycznych do studium lub planów zagospodarowania przestrzennego. Niestety wprowadzenie takich ustaleń, jak np. ograniczeń w stosunku do zabudowy zagrodowej lub ograniczeń w odniesieniu do inwestycji turystycznych jest niemożliwe ze względu na niezgodność takich zapisów z przepisami odrębnymi (plan miejscowy uchwalony niezgodnie z przepisami podlega uchyleniu).

Uwagę odrzucono. Jednak treść wskazanego załącznika zmieniono poprzez usunięcie ze wskazań dotyczących gminnych studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wyrażen „na własność” oraz „lub stworzy bezpośrednio przynajmniej 20 nowych miejsc pracy”. Zawarte w projekcie planu zadań ochronnych wskazania do gminnych dokumentów planistycznych nie są sprzeczne z przepisami odrębnymi, w tym w szczególności z przepisami o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, które umożliwiają wprowadzanie wszelkiego rodzaju ograniczeń w lokalizowaniu zabudowy, w tym wprowadzanie całkowitego zakazu zabudowy (art. 10 ust. 2 pkt 2) i art. 15, ust. 2, pkt 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

6. Uwaga do załącznika nr 8 – wskazania do zmian w dokumentach planistycznych. Wytyczne zawarte w załączniku powinny być zgodne z przepisami odrębnymi i możliwe do wprowadzenia w dokumentach planistycznych, np. nie można wprowadzić ograniczeń dotyczących ilości zatrudnionych osób, lub posiadania na własność odpowiedniej powierzchni gospodarstwa rolnego (niezgodność z Kodeksem cywilnym).

Uwagę uwzględniono. Usunięto ze wskazanego załącznika wyrażenia „na własność” oraz „lub stworzy bezpośrednio przynajmniej 20 nowych miejsc pracy”.

7. Uwaga do załącznika nr 8 – wskazania do zmian w dokumentach planistycznych. Projekt PZO jest nieprzyjazny lokalnym przedsiębiorcom. Zgodnie z wytycznymi zawartymi w załączniku, poza zwartą zabudową można będzie realizować inwestycje turystyczne o odpowiednich, zapisanych w projekcie parametrach. Pomijając zgodność takich ustaleń z przepisami odrębnymi należy zwrócić uwagę, że jest to zapis preferujący dużych inwestorów zewnętrznych. Niewielu lokalnych przedsiębiorców będzie w stanie spełnić wymagania

dotyczące wielkości inwestycji, gdyż poza granicami zwartej zabudowy zapisano ograniczenie, że zrealizowany obiekt powinien zapewnić przynajmniej 50 nowych miejsc noclegowych lub powinien stworzyć bezpośrednio przynajmniej 20 nowych miejsc pracy. Większość lokalnych inwestycji z branży turystycznej na terenie gminy to przedsięwzięcia rodzinne (pensjonaty, agroturystyka), zatrudniające najwyżej kilka osób, najczęściej z najbliższego otoczenia. Z punktu widzenia polityki przestrzennej gminy jest to działanie niedopuszczalne. Wnoszę więc o wykreślenie tego typu ograniczeń w projekcie PZO, a uwzględnienie zapisów wynikających z obowiązujących na terenie gminy Pozezdrze dokumentów planistycznych gminy.

Uwagę odrzucono. Tereny zwartej zabudowy wyznaczone w projekcie planu zadań ochronnych obejmują w sumie 644 ha na gruntach położonych w pasie do 500 m od jezior. Istniejąca zabudowa zlokalizowana w tym pasie zajmuje 355 ha. Tak więc, projekt planu zadań ochronnych umożliwi inwestorom zwiększenie w ciągu 10 lat o 81% powierzchni zwartej zabudowy na terenach przyjeziornych, nie mówiąc o tym, że umożliwia, pod pewnymi warunkami, inwestowanie także poza projektowanymi granicami zwartej zabudowy. W przypadku gminy Pozezdrze powierzchnia istniejącej zabudowy w pasie do 500 m od jezior wynosi 44 ha, natomiast powierzchnia projektowanej zwartej zabudowy zaproponowana w planie zadań ochronnych to 145 ha, a więc ponad trzykrotnie więcej. Obawa, że inwestorzy, w tym mali lokalni przedsiębiorcy, nie będą mogli rozwijać działalności związanej z turystyką, jest nietrafiony. Istota propozycji zawartych w projekcie planu zadań ochronnych polega na tym, żeby inwestycje nad jeziorami skupiać tam, gdzie jest to możliwe bezpieczne dla samych jezior.

8. *Uwaga do załącznika nr 8 – wskazania do zmian w dokumentach planistycznych, MPZP „Stepy” – wnoszę stanowczy sprzeciw wobec zapisowi „W granicach planu należy całkowicie zrezygnować z funkcji innych niż trwałe użytki zielone i zieleń nieurządzona ze względu na bezpośrednie zagrożenie łąk rajgrasowych oraz znacznego odcinka strefy brzegowej jeziora Mamry”. Proszę wykreślić zapis, ponieważ ustala całkowitą rezygnację z realizacji ustaleń planu. Tym bardziej, że projekt PZO nie ustala, kto poniesie odpowiedzialność finansową za uchYLENIE planu na gruntach prywatnych. Niestety w obecnym systemie prawnym to gmina ponosi taką odpowiedzialność. W przypadku nie uwzględnienia naszych uwag wystąpimy do RDOŚ o odszkodowania z tego tytułu.*

Uwagę odrzucono. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Stepy” obejmuje teren o powierzchni około 120 ha, z czego ponad 50 ha przeznaczono pod zainwestowanie. Grunty te znajdują się w odległości ponad 3 km połną drogą od najbliższych zabudowań, w jednym z najbardziej odludnych miejsc wokół Wielkich Jezior Mazurskich. Teren objęty planem obejmuje ekstensywnie użytkowane łąki, w tym łąki rajgrasowe chronione Dyrektywą Siedliskową, a także około 1,4 km brzegu jeziora Mamry, które jest najlepiej zachowanym dużym jeziorem mezotroficznym na Mazurach. Mezotroficzne jeziora ramienicowe to coraz rzadsze i bardzo wrażliwe na wpływy z zewnątrz siedliska przyrodnicze, wymienione w Dyrektywie Siedliskowej (kod 3140). Zaprojektowanie w tym miejscu ponad 100 dużych działek, w tym hoteli, pensjonatów, działek usługowych, rekreacyjnych itp. oraz basenów portowych nieuchronnie spotęguję antropopresję na jezioro Mamry, między innymi poprzez przekształcenia strefy brzegowej, którą porasta obecnie prawie 200-metrowej szerokości pas trzciny, w związku z budową pomostów, kąpielisk i basenów portowych. Nie ulega kwestii, że zastąpienie ekstensywnie użytkowanych łąk dość intensywną zabudową, z ulicami, parkingami i innymi nawierzchniami utwardzonymi, z długotrwałą obecnością setek, a być może i tysięcy osób, spowoduje znaczący wzrost dopływu zanieczyszczeń obszarowych do jeziora nawet jeżeli teren będzie w pełni skanalizowany. Zniszczeniu ulegną ekstensywnie użytkowane łąki, w tym świeże łąki zidentyfikowane jako siedlisko przyrodnicze 6510, wymienione w Dyrektywie Siedliskowej. Z tych powodów uznano, że realizacja ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Stepy” w jego obecnym kształcie jest nie do pogodzenia z celami planu zadań ochronnych dla Ostoi Północnomazurskiej.

Plan zadań ochronnych nie nakazuje zmiany istniejących gminnych dokumentów planistycznych, a jedynie wskazuje elementy, jakie należy uwzględnić przy ewentualnej zmianie istniejących dokumentów. Tak więc, obecny miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Stepy” pozostanie w mocy, dopóki nie zmieni go Gmina Pozezdrze.

9. *Uwaga do załącznika nr 8 – wskazania do zmian w dokumentach planistycznych, MPZP „Kolonja Harsz” – Zapis „Zrezygnować z realizacji przystani jachtowej 27WS-PJW, ponieważ będzie ona wymagała zniszczenia pasa trzciny, który na wysokości przystani ma*

ponad 60 m szerokości” jest niewykonalny ponieważ przystań jachtowa wewnętrzna 27WS-PJW została zrealizowana bez potrzeby niszczenia pasa trzciny.

Uwagę uwzględniono. Wskazanie zostało usunięte. Należy zwrócić uwagę, że zdjęcia lotnicze dostępne w serwisie Geoportal wyraźnie wskazują, że jedyny sposób skomunikowania przystani 27WS-PJW z jeziorem Mamry to wykonanie korytarza w istniejącym pasie trzciny o szerokości ponad 60 m. Taki korytarz o szerokości około 5 m widoczny jest na zdjęciach sprzed budowy przystani. Należy się liczyć z tym, że będzie on ulegał poszerzeniu w wyniku użytkowania przystani, przyczyniając się tym samym do degradacji strefy brzegowej jeziora będącego przedmiotem ochrony w Ostoi Północnomazurskiej.

10. W projekcie planu zadań ochronnych przyjęto błędne założenie, że rozwój przestrzenny gminy Pozezdrze, w tym działalność inwestycyjna może rozwijać się tylko w granicach „zwartej zabudowy” wyznaczonej w załączniku nr 9. Użyty w projekcie symbol „zwartej zabudowy” wprowadza bałagan pojęciowy, gdyż w obiegu prawnym znajduje się już pojęcie „zwartej zabudowy wsi” użyte w przepisach dotyczących obszarów chronionego krajobrazu. Pomijając kwestię zgodności tych dwóch pojęć z definicją zwartej zabudowy jednostki osadniczej wynikającą z teorii urbanistyki należy stwierdzić, że opisane i oznaczone w załączniku nr 9 obszary nie spełniają klasycznych definicji. Analiza poszczególnych przypadków pozwala na stwierdzenie, że w ten sposób oznaczono zarówno fragmenty istniejącej zabudowy poszczególnych wsi oraz pojedyncze siedliska funkcjonujące w oderwaniu od jednostek osadniczych (pas 500 m od brzegu jez. Dargin). Ponieważ pojęcie zwartej zabudowy ma znaczenie urbanistyczne – oznacza w skrócie granice rozwoju jednostki osadniczej (obszar, w którym koncentrowane są inwestycje), a dalej pojawia się zabudowa rozproszona, charakterystyczna dla tej części Mazur, proponuję użycie zamiast „zwartej zabudowy” pojęcia „obszar zabudowy” lub „obszar inwestycyjny”.

Uwagę odrzucono. Wyznaczone w projekcie planu zadań ochronnych tereny zwartej zabudowy w pasie do 500 m obejmują w granicach gminy Pozezdrze 145 ha, podczas gdy istniejąca zabudowa w tym pasie zajmuje jedynie 44 ha. Systematyczna kolonizacja dzisiejszej gminy Pozezdrze zaczęła się około 500 lat temu, z czego wynika, że średnie tempo inwestowania w omawianym pasie wynosiło w tym okresie około 0,09 ha/rok. Dysponując rezerwą o powierzchni 101 ha do wykorzystania w okresie 10 lat inwestorzy działający w gminie Pozezdrze będą mogli zwiększyć tempo inwestowania do około 10 ha/rok, a więc ponad 100-krotnie. Trudno uznać takie ograniczenie za realne utrudnienie działalności inwestycyjnej.

Pojęcie zwartej zabudowy zostało użyte w projekcie celowo, aby nawiązać do przepisów o obszarach chronionego krajobrazu i tym samym umożliwić inwestorom korzystanie na obszarach zwartej zabudowy wyznaczonych w planie zadań ochronnych z odstępstw od zakazów obowiązujących na obszarach chronionego krajobrazu w pasie do 100 m od brzegów jezior. Ponieważ jednak już po wyłożeniu projektu planu do publicznego wglądu zmieniono przepisy dotyczące Obszaru Chronionego Krajobrazu Krainy Wielkich Jezior Mazurskich między innymi usuwając z par. 5 ust. 5 punkt 1) zwrot „lub równorzędnych dokumentów planistycznych”, takie bezpośrednie nawiązanie stało się niemożliwe, w obecnej sytuacji nie wielkiego znaczenia jakim terminem określili się obszary zwartej zabudowy. Termin ten oddaje jednak ich istotę – są to obszary, na których powinno się koncentrować inwestycje inne niż kolonijna zabudowa zagrodowa.

IX Burmistrz Węgorzewa

1. W projekcie planu zadań ochronnych przyjęto błędne założenie, że rozwój przestrzenny gminy Węgorzewo, w tym działalność inwestycyjna może rozwijać się tylko w granicach „zwartej zabudowy” wyznaczonej w załączniku nr 9. Użyty w projekcie symbol „zwartej zabudowy” wprowadza bałagan pojęciowy, gdyż w obiegu prawnym znajduje się już pojęcie „zwartej zabudowy wsi” użyte w przepisach dotyczących obszarów chronionego krajobrazu. Pomijając kwestię zgodności tych dwóch pojęć z definicją zwartej zabudowy jednostki osadniczej wynikającą z teorii urbanistyki należy stwierdzić, że opisane i oznaczone w załączniku nr 9 obszary nie spełniają klasycznych definicji. Analiza poszczególnych przypadków pozwala na stwierdzenie, że w ten sposób oznaczono zarówno fragmenty istniejącej zabudowy poszczególnych wsi, pojedyncze siedliska funkcjonujące w oderwaniu od jednostek osadniczych, a także różne tereny niezabudowane (np. Kietlice lub Sztynort). Ponieważ pojęcie zwartej zabudowy ma znaczenie urbanistyczne – oznacza w skrócie granice rozwoju jednostki osadniczej (obszar, w którym koncentrowane są inwestycje), a dalej pojawia się zabudowa

rozproszona, charakterystyczna dla tej części Mazur, proponuję użycie zamiast „zwartej zabudowy” pojęcia „obszar zabudowy” lub „obszar inwestycyjny”

Uwagę odrzucono. Wyznaczone w projekcie planu zadań ochronnych tereny zwartej zabudowy w pasie do 500 m obejmują w gminie Węgorzewo 171 ha, podczas gdy istniejąca zabudowa w tym pasie zajmuje jedynie 48 ha. Systematyczna kolonizacja dzisiejszej gminy Węgorzewo zaczęła się około 500 lat temu, z czego wynika, że średnie tempo inwestowania w omawianym pasie wynosiło w tym okresie około 0,1 ha/rok. Dysponując rezerwą o powierzchni 123 ha do wykorzystania w okresie 10 lat inwestorzy działający w gminie Węgorzewo będą mogli zwiększyć tempo inwestowania do około 12,3 ha/rok, a więc blisko 130-krotnie. Po korekcie wynikającej z częściowego uwzględnienia innej uwagi Gminy Węgorzewo powierzchnia rezerw w granicach zwartej zabudowy wzrosła do 150 ha. Trudno uznać takie ograniczenie za realne utrudnienie działalności inwestycyjnej.

Pojęcie zwartej zabudowy zostało użyte w projekcie celowo, aby nawiązać do przepisów o obszarach chronionego krajobrazu i tym samym umożliwić inwestorom korzystanie na obszarach zwartej zabudowy wyznaczonych w planie zadań ochronnych z odstępstw od zakazów obowiązujących na obszarach chronionego krajobrazu w pasie do 100 m od brzegów jezior. Ponieważ jednak już po wyłożeniu projektu planu do publicznego wglądu zmieniono przepisy dotyczące Obszaru Chronionego Krajobrazu Krainy Wielkich Jezior Mazurskich między innymi usuwając z par. 5 ust. 5 punkt 1) zwrot „lub równorzędnych dokumentów planistycznych”, takie bezpośrednie nawiązanie stało się niemożliwe, w obecnej sytuacji bez większego znaczenia jest jakim terminem określi się obszary zwartej zabudowy. Termin ten oddaje jednak ich istotę – są to obszary, na których powinno się koncentrować inwestycje, inne niż kolonijna zabudowa zagrodowa.

- 2. Plan zadań ochronnych będzie miał w przyszłości charakter prawa lokalnego, a więc wytycznych do aktów planistycznych opracowywanych przez samorząd. Projekt zawiera szereg ograniczeń w zabudowie i zagospodarowaniu terenów np. na str. 73 i 74, które mają charakter wytycznych do studium lub planów zagospodarowania przestrzennego. Niestety wprowadzenie takich ustaleń, jak np. ograniczeń w stosunku do zabudowy zagrodowej lub ograniczeń w odniesieniu do inwestycji turystycznych jest niemożliwe ze względu na niezgodność takich zapisów z przepisami odrębnymi (plan miejscowy uchwalony niezgodnie z przepisami podlega uchyleniu).*

Wytyczne zawarte w rozdziale 8. zatytułowanym „Wskazania do dokumentów planistycznych” powinny być zgodne z przepisami odrębnymi i możliwe do wprowadzenia w dokumentach planistycznych, np. nie można wprowadzić ograniczeń dotyczących ilości zatrudnionych osób, lub posiadania na własność odpowiedniej powierzchni gospodarstwa rolnego (niezgodność z Kodeksem cywilnym).

Uwagę uwzględniono. Usunięto ze wskazań do dokumentów planistycznych wymogi dotyczące liczby zatrudnionych osób i posiadania gruntów na własność.

- 3. Projekt PZO jest nieprzyjazny lokalnym przedsiębiorcom. Zgodnie z tabelą zawartą w rozdziale 8, poza zwartą zabudową można będzie realizować inwestycje turystyczne o odpowiednich, zapisanych w projekcie parametrach. Pomijając zgodność takich ustaleń z przepisami odrębnymi należy zwrócić uwagę, że jest to zapis preferujący dużych inwestorów zewnętrznych. Niewielu lokalnych przedsiębiorców będzie w stanie spełnić wymagania dotyczące wielkości inwestycji, gdyż poza granicami zwartej zabudowy zapisano ograniczenie, że zrealizowany obiekt powinien zapewnić przynajmniej 50 nowych miejsc noclegowych lub powinien stworzyć bezpośrednio przynajmniej 20 nowych miejsc pracy. Większość lokalnych inwestycji z branży turystycznej na terenie gminy to przedsięwzięcia rodzinne (pensjonaty, agroturystyka), zatrudniające najwyżej kilka osób, najczęściej z najbliższego otoczenia. Z punktu widzenia strategii rozwoju gminy jest to działanie niedopuszczalne. Wnoszę więc o wykreślenie tego typu ograniczeń w projekcie PZO, a uwzględnienie zapisów strategii rozwoju gminy oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.*

Uwagę odrzucono. Wyznaczone w projekcie planu zadań ochronnych tereny zwartej zabudowy w pasie do 500 m obejmują w gminie Węgorzewo 171 ha, podczas gdy istniejąca zabudowa w tym pasie zajmuje jedynie 48 ha. Dysponując rezerwą o powierzchni 123 ha inwestorzy działający w gminie Węgorzewo będą mogli w ciągu 10 lat ponad trzykrotnie zwiększyć powierzchnię terenów zabudowanych. Trudno uznać takie ograniczenie za realne utrudnienie działalności inwestycyjnej. Zgoda na dowolne lokalizowanie małych inwestycji turystycznych poza obszarami zwartej zabudowy będzie w praktyce oznaczała zgodę na

niekontrolowany rozwój rekreacji indywidualnej, która z punktu widzenia ochrony przyrody i rozwoju gospodarczego regionu jest bardzo niepożądaną formą turystyki, między innymi z następujących względów:

- zwykle powstaje w bliskim sąsiedztwie wód lub bezpośrednio nad brzegami i jest jedną z głównych przyczyn ich dewastacji,
- tworzy znikomą liczbę miejsc pracy,
- zajmuje ogromne powierzchnie w stosunku do liczby ludności, która korzysta z tej formy wypoczynku,
- często rozwija się w rozproszeniu, przy czym o jej lokalizacji faktycznie decydują podziały nieruchomości dokonywane z myślą o sprzedaży gruntów, a nie jakiegokolwiek racjonalne przesłanki uwzględniające takie aspekty, jak ochrona przyrody czy koszty budowy komunalnej infrastruktury,
- poprzez chaotyczny i rozproszony rozwój prowadzi do fragmentacji terenów otwartych na znacznie większej powierzchni niż sama zajmuje, powodując tym samym nie tylko straty przyrodnicze, ale i zeszpecenie krajobrazu, który jest głównym walorem turystycznym regionu.

4. *Projekt PZO nie rozwiązuje, a wręcz ignoruje problematykę turystyki żeglarskiej, która w szansach rozwoju gminy Węgorzewo jest jedną z priorytetowych dziedzin. W projekcie żeglarstwo postrzegane jest raczej jako zagrożenie, a nie jako szansa. Nie zostały rozwiązane kwestie lokalizacji portów jachtowych oraz infrastruktury żeglarskiej. Dostyc ogólnie odnosi się do zagrożeń związanych z turystyką żeglarską. Tymczasem decyzje w tym zakresie będą miały znaczący wpływ na rozwój infrastruktury żeglarskiej. Wnoszę o uwzględnienie w projekcie wszelkich strategii (na różnych poziomach) dotyczących rozwoju turystyki żeglarskiej na terenie Wielkich Jezior Mazurskich.*

Uwagę uwzględniono poprzez przeanalizowanie Strategii rozwoju turystyki województwa warmińsko-mazurskiego (Urząd Marszałkowski, 2010 r.) oraz dokumentu pn. Wielkie Jeziora Mazurskie – strategia 2020 (Geoprofit, 2014 r.). Oba dokumenty zostały dodane do wykazu dokumentów planistycznych, zawartego w dokumentacji planu zadań ochronnych. Pierwszy z wymienionych dokumentów ma charakter bardzo ogólny i zawiera jedynie hasłowe wzmianki o potrzebie rozwoju żeglarstwa na Wielkich Jeziorach Mazurskich. Drugi dokument jest bardziej szczegółowy. Zawiera on między innymi opis planowanego przedsięwzięcia pn. „Budowa i przebudowa infrastruktury związanej z rozwojem funkcji gospodarczych na szlakach wodnych Wielkich Jezior Mazurskich”. W opisie tym znajduje się między innymi trafna diagnoza problemów ekologicznych związanych z silną i niedostatecznie kontrolowaną presją turystyki na brzegi jezior. Jednak i w tym dokumencie nie wskazano działań inwestycyjnych do zrealizowania w konkretnych lokalizacjach w granicach Ostoi Północnomazurskiej.

Co do lokalizacji portów jachtowych i infrastruktury żeglarskiej, to załącznik nr 10 do projektu zarządzenia wskazuje w granicach obszaru Natura 2000 ponad 12,5 km brzegów, na których należy koncentrować nadbrzeżne urządzenia wodne, w tym związane z turystyką żeglarską, w tym blisko 2 km brzegów w granicach gminy Węgorzewo.

Celem planu zadań ochronnych nie jest rozwiązywanie problemów gospodarczych, czy kreślenie wizji rozwoju gospodarczego, tylko ochrona określonych siedlisk przyrodniczych i gatunków, między innymi poprzez nakreślenie bezpiecznych ram działalności gospodarczej.

5. *Załącznik nr 9 zawiera proponowane granice zwartej zabudowy, które nie są zgodne ze stanem faktycznym i projektowanym wynikającym z dokumentów planistycznych obowiązujących na terenie gminy Węgorzewo. Na rysunku nie uwzględniono terenów przeznaczonych pod zabudowę w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, wydanych decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz pozwoleniach na budowę. W związku z powyższym wnoszę o skorygowanie granic zwartej zabudowy uwzględniając propozycje zawarte w uwadze nr 1.*

Uwagę uwzględniono w części, dokonując niewielkich zmian granic zwartej zabudowy. W wyniku tych zmian powierzchnia rezerw terenu w granicach zwartej zabudowy w gminie Węgorzewo wzrosła ze 123 ha do 150 ha.

X Wioska Żeglarska Krzysztof Kosiński

1. *Uwaga dotycząca terenów położonych w gminie Węgorzewo w obrębie Sztynort, wzdłuż zachodniego brzegu jeziora Sztynorckiego (działki 24/1 i 24/2). Wnoszę o uwzględnienie w/w terenów w granicach obszarów zwartej zabudowy i wprowadzenie poprawek na załączniku nr 9 do projektu planu zadań ochronnych.*

Z niezrozumiałych względów i bez żadnego uzasadnienia merytorycznego tereny niezabudowane położone po wschodniej stronie jeziora Sztynorckiego (dz. 26/5) zostały uwzględnione w granicach tzw. zwartej zabudowy, co potwierdza załącznik nr 9 do projektu. Tymczasem działki, których dotyczy uwaga (24/1 i 24/2) położone po przeciwnej stronie jeziora nie zostały uwzględnione w projekcie.

Biorąc pod uwagę uwarunkowania przestrzenne, środowiskowe i przyrodnicze każdego z wymienionych terenów trudno wskazać na istotne różnice. Wydaje się, że decyzja podjęta została bez należytego rozpoznania terenowego.

Jest to o tyle zaskakujące, że zgodnie z uchwałą o przystąpieniu do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek 24/1 i 24/2 trwa procedura opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Założenia projektu planu są zgodne z obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Węgorzewo. Nie ma więc przeciwwskazań żeby wymienione tereny wskazać w projekcie planu zadań ochronnych jako tereny inwestycyjne. W przeciwnym wypadku realizacja przewidzianej przeze mnie inwestycji (mała przystań dla statku Chopin) stanie się niemożliwa. Tymczasem problem zagospodarowania terenów wokół jeziora Sztynorckiego należy rozpoznać w nieco szerszym kontekście, obejmującym obszar od Łabapy aż do jeziora Dargin, a także z szerszej perspektywy, obejmującej również zagadnienia funkcjonowania turystyki w północnej części Mazur. Sztynort ma szansę stać się głównym ośrodkiem turystyki żeglarskiej w tej części szlaku wodnego. W ten sposób możliwe będzie skoncentrowanie inwestycji turystycznych w otoczeniu jeziora Sztynorckiego, a w zamian za to nierozprzestrzenianie podobnych inwestycji na pozostałej części szlaku. Dobrze zagospodarowany Sztynort (wreszcie uratowany pałac z parkiem, nowoczesny port jachtowy plus przystań dla innych jednostek np. statek Chopin) spowoduje poprawę standardu całej przestrzeni, poprzez między innymi poprawę sprawności systemów kanalizacji sanitarnej i deszczowej.

Tymczasem niekontrolowany dopływ biogenów z mocno nawożonych pól uprawnych powoduje, że jezioro Sztynorckie w szybkim tempie zamiera. Drastycznie spadła ilość ryb, obniżyła się jakość wody, a jezioro podlega szybkiemu wypłycaniu.

Uwagę uwzględniono częściowo. Wyznaczono miejsce na przystań dla małych statków pasażerskich w północnej części działki nr 24/1, gdzie pas trzciny i zadrzewień okalających jezioro jest najwęższy. Istnieje znaczna różnica między terenami na wschodnim brzegu jeziora Sztynorckiego, które uwzględniono w granicach zwartej zabudowy, a terenami na zachodnim brzegu, o których jest mowa w uwadze. Tereny wyznaczone na wschodnim brzegu są oddalone od jeziora o przynajmniej 100 m i obejmują niemal wyłącznie grunty orne o znikomych walorach przyrodniczych. Grunty te, pozbawione trwałej roślinności, są obecnie źródłem zanieczyszczeń obszarowych trafiających do jeziora Sztynorckiego. Zmiana sposobu ich użytkowania polegająca na wprowadzeniu zabudowy, zieleni trawnikowej itp. może, ale nie musi zwiększyć ładunku zanieczyszczeń, w tym zwłaszcza biogenów, dopływających do jeziora. Uwzględnienie w pełni uwagi, a więc dopuszczenie do realizacji zabudowy na liczącym blisko 700 m odcinku zachodniego brzegu musiałoby, w przypadku budowy na tym odcinku przystani, doprowadzić do zniszczenia bariery biogeochemicznej częściowo chroniącej jezioro przed biogenami z pól, a złożonej z muraw, trzcinowisk, podmokłych zarośli i gęstych, naturalnych zadrzewień. Tym samym przedsięwzięcie w zaproponowanej w uwadze skali niewątpliwie przyczyniłoby się do wzrostu obciążenia jeziora Sztynorckiego, a w konsekwencji – jeziora Łabap, nie mówiąc o bezpośrednim zniszczeniu walorów przyrodniczych naturalnej strefy brzegowej.

Projekt niniejszego zarządzenia na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206 z późn. zm.) został uzgodniony przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego pismem znak: PN 0521.4.2015 z dnia 15 stycznia 2015 r.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie, w myśl art. 46 cyt. ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, obwieszczeniem znak: WOPN-OON.082.01.24.2014.AB.2 z dnia 19 stycznia 2015 r. podał do publicznej wiadomości informację o przyjęciu dokumentu – planu zadań ochronnych w formie zarządzenia – oraz o możliwościach zapoznania się z jego treścią oraz uzasadnieniem zawierającym informacje o udziale społeczeństwa oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Olsztynie

z up. Agnieszka Kozłowska
Naczelnik Wydziału
Plan Oddziaływania na Środowisko